

SCHOLAR INSTITUTE NEWSLETTER

ရည်ရွယ်ချက်

၁။ Scholar Institute အဖွဲ့အစည်း၏ (တစ်လတာ) လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးကို Overview အနေဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စေရန်နှင့် ထိုသို့ ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ရှေ့ဆက်လုပ်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရန်။

၂။ Scholar Institute ၏ Program များမှ စီမံကိန်း ဧရိယာများတွင် လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို Program များ အချင်းချင်းအကြား စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိ သဘောပေါက်နားလည်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိတ်အဆက်မိမိဖြင့် ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့အစည်း၏ ရည်/မျှော်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိ နိုင်စေရန်။

၃။ Scholar Institute အတွင်းရှိ Finance Team, Logistic Team, Program Team များအကြား လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အသိ ပညာဗဟုသုတများ၊ အတွေ့အကြုံများအား အချင်းချင်း မျှဝေနိုင်ကြစေရန်နှင့် ထိုသို့မျှဝေခြင်းဖြင့် Team များ အချင်းချင်းအကြား လုပ်ငန်းသဘောတရားများကို ပိုမိုသဘောပေါက်သိရှိ နားလည်လာပြီး၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမို မြင့်မားလာစေရန်။

June 2018

No.(2), Volume (1)

မာတိကာ

ဇွန်လ အတွင်း SCHOLAR INSTITUTE ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ YOUTH EMPOWERMENT PROJECT မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၂။ RURAL EDUCATION DEVELOPMENT PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၃။ GOVERNANCE PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၄။ SCHOLAR INSTITUTE မှ ဇွန်လအတွင်းတခြားသောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆောင်းပါးများ

၁။ ပြုစုပို့ဆောင်ခြင်းအနုပညာ - *သက်ကြီးဖြိုး*

၂။ လူငယ်နှင့် အာဘန်နိုင်ငံရေးရှင်း - *မျိုးဆန်းအောင်*

၃။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြေခံပညာရေးအားလေ့လာခြင်း
- *သန်းအိန္ဒိယ*

၄။ လက်ရှိရခိုင်ပြည်နယ် ကျေးရွာဒေသများရှိ လူငယ်များရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
- *ဇင်မောင်မောင်*

၅။ အနောက်ဇက်ကမ်းရိုးတန်း၏ လှိုင်းတံပိုးများအကြောင်း
- *ဦးစိုး*

၆။ ရခိုင်ပြည် မြောင်ပိုင်းအရေးနဲ့ နိုင်ငံတကာ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာတရားရုံး (ICC) ကိစ္စအမေးအဖြေ
- *ဟောမာန်ဦး*

၇။ လက်ဆင့်ကမ်း ယဉ်ကျေးမှု - *ထန်းရွက်စိမ်း*

၈။ ကျွန်တော်နဲ့ LOGISTICS MANAGEMENT
- *ကိုလွင် (ကံစိုင်း)*

CAREER DEVELOPMENT TOOLS

1. ဖတ်ရှုလေ့လာသင့်သော စာအုပ်များ

YOUTH EMPOWERMENT PROJECT

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဇွန်လ၏ စနေနေ့တိုင်းတွင် လူငယ်များအတွက် Conversation များမှာ ပုံမှန်လှုပ်ရှား လည်ပတ်နေ လျက်ရှိပြီး ယခုလ၏ တနင်္ဂနွေနေ့ များတွင်မူ -

ကိုပြည့်စုံထက် မှ Nature of PCM ကို ရှင်းလင်း တင်ပြစဉ်

(၁) **Nature of Project Cycle** ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လ (၃) ရက် (တနင်္ဂနွေနေ့) တွင် ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လူငယ်လူရွယ်များ အနေ ဖြင့်လက်တွေ့လုပ်ငန်းခွင်တွင်ထိတွေ့ လုပ်ဆောင် လာရမည့် စီမံကိန်း ရပ်ဝန်း (project cycle) သဘောသဘာဝများကို အခြေခံသဘော နားလည် စေရန်နှင့်စီမံကိန်း တစ်ခုရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရ မည့် အချက်များ၊ လိုအပ်ချက် များနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ပြဿနာများ ကိုလည်းအဖက် ဖက်မှ စဉ်းစား တတ် စေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဤသင်တန်းအားစီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါ သည်။

အဆိုပါ သင်တန်းအား Scholar Institute ၏ Program Officer တစ်ဦး ဖြစ်သူ ကိုပြည့်စုံထက်မှ ဦးဆောင် ဆွေးနွေး ရှင်းလင်း တင်ပြခဲ့သည်။

(၂) The Global UGRAD – The Global Undergraduate Exchange Program

ကိုစောထူးအောင်မှ Global UGRAD အတွေ့အကြုံ ကို မျှဝေနေစဉ်

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၀) ရက် (တနင်္ဂနွေ) နေ့တွင် Undergraduate Student များအတွက် ရည်ရွယ် ၍ Global Undergraduate Exchange Program (Global UGRAD) အကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အတွေ့အကြုံများအား မျှဝေသည့် ဟောပြောပွဲ တစ်ခုကို Scholar Institute ၏ Scholar Youth Training Center တွင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ Global UGRAD Exchange Program အား ၂၀၁၆-၂၀၁၇ခုနှစ် ပညာသင်ကာလ၌ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တွင် Fully Scholarship ဖြင့် တစ်နှစ်တာ ပညာသင်ကြား တက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့သည့် ကိုစောထူးအောင်မှ ၎င်း၏ အတွေ့အကြုံနှင့် ကျောင်းသား ဘဝဖြတ်သန်းရပုံများ၊ အောင်မြင်မှုများ၊ အခက်အခဲများကို ဟောပြောမျှဝေခဲ့ပါ သည်။

(၃) Linking Employment with your Education

ကိုမျိုးဆန်းအောင်မှ လုပ်ငန်းခွင်နှင့် သင်ယူထားသော ပညာရေး မည်သို့ ချိတ်ဆက်ရမည် နှင့် ပတ်သက်၍ ဦးဆောင် ဆွေးနွေးစဉ်

ကျောင်းသူ ကျောင်းသား (လူငယ်လူရွယ်) များ အနေ ဖြင့် မိမိတို့ သင်ယူလေ့လာနေသော ပညာရပ် များနှင့် ကိုက်ညီ သော၊ အမှန်တကယ် စိတ်ပါဝင်စားသော အ လုပ်များကို ကောင်းမွန်စွာ ချိတ်ဆက် လုပ်ကိုင် နိုင်ကြ စေရန် ရည်ရွယ်၍ “Linking Employment with your Education” ခေါင်းစဉ် ဖြင့် ဟောပြောပွဲတစ်ခု အား ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၇) ရက်(တနင်္ဂနွေနေ့) တွင် ကိုမျိုးဆန်း အောင်မှ Scholar Institute ၏ Scholar Youth Training Center တွင် လာရောက် ဟောပြော ခဲ့ပါသည်။ လူငယ်လူရွယ်များ အနေဖြင့် မိမိတို့ ပညာရေးကို စတင် လေ့လာစဉ်ကတည်းကပင် မည်သည့် အတွက် လေ့လာ သည်၊ ၎င်းပညာရပ်များဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်သည့် အချိန် တွင် မည်သို့ အကျိုးရှိအောင် အသုံးပြုမည် ဟူသော သဘောတရားများ၊ မိမိလေ့လာချင်သော အလုပ်ခွင် များ တွင် စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများအဖြစ် လုပ်ငန်းခွင်အကြိုအတွေ့အကြုံများယူထားခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံ ရှိသည့်အပြင် လုပ်ငန်း သဘော သဘာဝ

များကိုပါ နား လည်နေသော အလုပ်ခွင် ဝင်ရန် လိုအပ်သော အရည် အချင်းများ နှင့် မိမိနှင့် ကိုက်ညီ သည့် အမှန် တကယ် လုပ်ချင်သည့်အလုပ်များ အားဆုံးဖြတ်ရန်ခက်ခဲနေသောလူငယ်များ အတွက် ကျောင်းမပြီးခင်အချိန်ကတည်းက ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဤ သင်တန်း အား စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

(၄) YSEALI Academic and Fellowships Experience Sharing Seminar

မခိုင်သီရိလင်းမှ YSEALI အတွေ့အကြုံများ အား မျှဝေစဉ်

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇွန်လ (၂၄) ရက် (တနင်္ဂနွေ) နေ့တွင် လူငယ် လူရွယ်များအတွက် ရည်ရွယ်၍ YSEALI Academic and Professional Exchange Program နှင့် အတွေ့အကြုံမျှဝေပွဲ တစ်ခု ကျင်းပ ခဲ့ရာ အဆိုပါပွဲတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ၌ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် Scholarship ဖြင့် တစ်လခွဲတာ ကာလ သွားရောက်၍ ပညာဆည်းပူး လေ့လာခွင့် ရခဲ့သည့် မခိုင်သီရိလင်းမှ သူမ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် program ကာလတစ်လျှောက် အာဆီယံနိုင်ငံ များမှ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းအသစ်များနှင့် အတူတကွ

ဗဟုသုတ ဖလှယ်ကြပုံများ၊ ကြိုတွေ့ ခဲ့ရသော အခက်အခဲများ၊ လေ့လာရေး ခရီးစဉ်များ နှင့် ပျော်ရွှင်ခဲ့ရပုံ များအား ဟောပြောမျှဝေခဲ့ပါသည်။

RURAL EDUCATION DEVELOPMENT

PROGRAM (ကျေးလက်ဒေသ

ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်)

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ပေါက်တောမြို့နယ် အုန်းနံချောင်း ကျေးရွာမှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများနှင့် အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်

ယခုနှစ် နွေရာသီ ကာလတွင် Scholar Institute မှ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းမြို့နယ်(၄)မြို့နယ် (ပေါက်တော ၊ ကျောက်ဖြူ၊ သံတွဲ နှင့် ဝှံ) မှ ကျေးရွာ ၅ ရွာသို့ အထွေထွေ ဗဟုသုတ နှင့် အခြေခံ အင်္ဂလိပ်စာ

သင်တန်းတို့ကို မတ်လမှ မေလ အထိ သုံးလ တိုင် တိုင် သွားရောက် သင်ကြား ပို့ချပေးခဲ့ ပါသည်။ ဤ (REDP) အစီအစဉ်သည် စကော်လာအင်စတီကျုမှ နွေရာသီအချိန်ကာလ ရောက်တိုင်း ကျေးလက် ဒေသ များသို့ သွားရောက်၍ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း ပြုလုပ် နေသော အစီအစဉ် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့်ကျေးလက်ဒေသရှိကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားလူငယ်လူရွယ်များ၏ပညာရေး ဆိုင်ရာ အရည်အချင်းများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ် လျက် ဤ (REDP) အစီအစဉ်အား ပြုလုပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

“စကော်လာအင်စတီကျုမှနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပို့ချပေး နေ သော နွေရာသီသုံးလဆိုသော အစီအစဉ်သည် တို တောင်းလှသည်ဆိုသော်လည်း ၎င်းတို့ ဒေသ ကဲ့သို့သောကျေးလက်ဒေသများအတွက် ပညာရေး ကဏ္ဍနှင့်ပတ် သက်ပြီးအထူးပင် အသုံးဝင် လျက်ရှိ နေကြောင်း”ကျောက်ဖြူမြို့နယ်၊ ဇင်ကျွန်း ကျေးရွာ တာဝန်ခံ ဦးအောင်မင်းစိုးက ယခုလို ပြောကြားခဲ့ပါ သည်။

“စကော်လာအင်စတီကျုမှ နွေရာသီအစီအစဉ် ဖြစ်တဲ့ ကျေးလက်ဒေသ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးရေး အစီအစဉ်ဟာကျွန်တော်တို့လိုလမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးလည်းမကောင်း၊ပညာရေးအခွင့် အလမ်းလည်း မရရှိတဲ့ ကျေးရွာဒေသအတွင်းရှိ လူငယ်တွေကို အင်္ဂလိပ်စာနဲ့ တစ်ခြားသော ကိုယ်ရည်ကိုယ် သွေး မြှင့်တင်ပေးရေးဆိုင်ရာသင်တန်းတွေကိုလာရောက် ပို့ချပေးတယ်။ ဒီ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဆိုရင် သုံးနှစ်မြောက် ရှိပါပြီ။ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ လူငယ်တွေဟာ ကျောင်း

ပညာရေး အင်္ဂလိပ်စာဘာသာရပ်မှာ အားနည်းကြတယ်။ ဒါကြောင့် စကော်လာက ပို့ချပေးနေတဲ့ နွေရာသီ သင်တန်းတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရွာက လူငယ်တွေအတွက် အထောက်အကူတစ်ခုပါပဲ။ ကုန်ခဲ့တဲ့နှစ်တွေနဲ့ဒီနှစ် မှာဆိုရင် ငြိတန်းနဲ့ ၁၀တန်းတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ရွာက အောင်ချက်တွေ ကောင်းလာတယ်။ သင်တန်းက တတ်မြောက်သွားတဲ့လူငယ်တွေဟာလည်းသူတို့အသိုင်း အဝိုင်းထဲမှာ ပြန်လည်မျှဝေတာမျိုးတွေ လုပ်နေကြတာကိုလည်း မြင်တွေ့နေရတယ်။ ခုဆိုရင် ကျွန်တော်အပါ အဝင်လူငယ်တွေစုပြီး စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အားထုတ်နေကြတယ်။ ဒါဟာ တကယ့်ကို ကြည်နူးစရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေပါပဲ။ နွေရာသီသင်တန်းတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တော့မှ လက်လွှတ်မှာ မဟုတ်သလို စကော်လာအင်စတီကျုကိုလည်း နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ်တွေ လာ ရောက် ပို့ချပေးပါလို့ တောင်းဆိုထားပါတယ်။”

ထိုသို့ သွားရောက် သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည့် ဆရာ၊ ဆရာမများသည် ကျေးလက်ဒေသများ၏ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အခက်အခဲများစွာတို့ကို ရင်ဆိုင်ကာ ကျေးလက်နေကျောင်းသူကျောင်းသား လူငယ်များ၏ပညာရေးကို ရှေ့ရှုလျက် ခိုင်မာသောစိတ်ဓာတ်ဖြင့်ကိုယ်ကျိုးမပါအနစ်နာခံကာ (၃)လတာ တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည့်အတွက် အဆိုပါဆရာ၊ ဆရာမများအားလည်း Scholar Institute မှ လေးစားစွာဖြင့်မှတ်တမ်းတင် ဂုဏ်ပြုလိုက်ပါသည်။ REDP အစီအစဉ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ ဝိုင်းဝန်း ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြ

သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း Scholar Institute မှ လေးစားစွာဖြင့်မှတ်တမ်းတင် ဂုဏ်ပြုလိုက်ပါသည်။

ကျောက်ဖြူမြို့ နယ် ဇင်ကျွန်းကျေးရွာမှ သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများနှင့် အမှတ်တရ

သံတွဲမြို့ ဂျိတ်တော ကျေးရွာမှ သင်တန်းသား သင်တန်းသူ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ နှင့် အမှတ်တရ စုပေါင်းဓာတ်ပုံ

REDP တာဝန်ခံ ကိုဇင်မောင်မောင် မှ ဆရာ ဆရာမတို့ အား တာဝန်ကျသည့် ကျေးရွာများသို့ လိုက်လံ ပို့ဆောင်စဉ်

GOVERNANCE PROGRAM

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ယခု လ ဇွန်လအတွင်း Search for Common Ground အဖွဲ့အစည်းနှင့် စကော်လာအင်စတီကျု အဖွဲ့တို့ပူးပေါင်းလျက် Project Orientation Workshop ကို (၁၁) ဇွန် မှ (၁၅) ဇွန်အထိ သော်လည်းကောင်း၊ Five days Orientation Training ကို (၁၇) ရက်နေ့မှ (၂၂) ရက်နေ့ အထိ သော်လည်းကောင်း အသီးသီးပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။

ယင်း workshop နှင့် training များကို စကော်လာ အင်စတီကျုနှင့် Search for Common Ground အဖွဲ့အစည်းတို့ ၂၀၁၈ မှ ၂၀၂၁ အထိ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့နယ်(၄)မြို့နယ်တို့တွင် လေးနှစ်တာ ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ကြမည့် "Social Cohesion for Better Service Delivery in Rakhine State" အမည် ရှိ စီမံကိန်း၏ အစကနဦး လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု အနေဖြင့် လည်း ပြုလုပ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယင်း workshop နှင့် Training များသို့ အဆိုပါ စီမံကိန်း၌ တာဝန်ယူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြမည့် စကော်လာ အင်စတီကျုမှ Logistic Officer များ၊ Finance Officer နှင့် Finance Manager များ အပါအဝင်၊ Program Officer, Program Manager, Program Director, Executive Director တို့မှလည်း တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

SCHOLAR INSTITUTE မှ

ဖွန်လအတွင်း တခြားသောလုပ်ဆောင်ချက်များ

ယခု ဖွန်လ (၈) ရက်နေ့တွင် All-staff meeting တစ်ခုကို စကော်လာအင်စတီကျု၊ ရန်ကုန်(ရုံးချုပ်) ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်း အစည်းအဝေးသို့ ယခု လ မှ စတင်၍ စကော်လာအင်စတီကျု၌ တာဝန် ထမ်းဆောင်ကြမည့် (စစ်တွေရုံးခွဲနှင့် တောင်ကုတ် ရုံးခွဲစသည်တို့တွင်) ဝန်ထမ်းသစ်များ ဖြစ်ကြသော Logistic Officer များ၊ Program Officer များ ကလည်း တက်ရောက်ခဲ့ ကြ ပါ သည်။

အဆိုပါအစည်းအဝေး၌ ဝန်ထမ်းသစ်များ အား ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ခြင်း၊ စကော်လာအင်စတီကျု အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံ၍ Executive Director မှ ရှင်းလင်းပြောကြားခြင်း၊ Program Director များမှလည်း ၎င်းတို့၏ Program အခြေအနေများကို အသေးစိတ် ရှင်းလင်း ပြော ကြား ခြင်းနှင့် အတူ၊ REDP တာဝန်ခံနှင့် Youth Empowerment Project တာဝန်ခံတို့ အသီးသီး

ကလည်း ၎င်းတို့ စီမံဆောင်ရွက်နေပုံများနှင့် ပက်သက်ပြီး ဆွေးနွေးတင်ပြ ခဲ့ကြပါသည်။

ထို့အတူ Logistic Team မှလည်း Logistic ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် ပက်သက် ပြီးလည်းကောင်း၊ Finance Team မှလည်း Finance နှင့်ပက်သက်သော အချက် အလက် များကို လည်းကောင်း ရှင်းလင်းဆွေးနွေး တင်ပြ ခဲ့ကြပါသည်။

ထို့အပြင် Scholar Institute ၏ ပထမဦးဆုံး Newsletter ဖြစ်သော SI Newsletter (May 2018) အားလည်း အဆိုပါ အစည်းအဝေး၌ စတင် မိတ်ဆက် အတည်ပြုခဲ့ကြပါသေးသည်။

ထို့အပြင် ယခု ဖွန်လ (၂၅) နေ့တွင် Paung Sie Facility နှင့် Search for Common Ground အဖွဲ့ အစည်းတို့မှ ကြီးမှူး ကျင်းပသည့် "Doing Better in Rakhine State" ဟူသော work -shop တစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့ရာ အဆိုပါ workshop သို့စကော်လာ အင်စတီကျုမှတာဝန်ရှိသူများကလည်း ပါဝင်တက်ရောက် ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ဆောင်းပါးများ ကဏ္ဍ

(မှတ်ချက်။ ။ဤဆောင်းပါးများတွင်ပါဝင်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများသည် ဆောင်းပါးရှင် များ၏ ကိုယ်ပိုင်ယူဆချက်များသာဖြစ်ပြီး Scholar Institute ၏ အဘော်များမဟုတ်ကြောင်းသိစေ အပ်ပါသည်။)

“ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းအနုပညာ”

ဘကြီးဖိုး

လူတိုင်းလူတိုင်း ငယ်ရွယ်စဉ်ကလေးဘဝကို ဖြတ် သန်း ခဲ့ကြရသည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးငယ်ဘဝ ဖြတ် သန်း ကြရပုံ များကလဲတူကြလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

“သင့်ရဲ့ ငယ်ဘဝကိုရော ဘယ်လိုဖြတ်သန်းခဲ့ပါ သလဲ?”

ကလေးသူငယ်များသည် အလွန်ဖြူစင်လွန်းသော ဖယောင်းကလေးများနှင့်တူပေသည်။ ထိုသို့ နူးညံ့ ဖြူစင်လွန်းသောကလေးငယ်များကိုပြုစု ပျိုးထောင် ခြင်းသည် လွယ်မယောင်နှင့်ခက်သော အနုပညာ ဆန် လွန်းသည့် ကိစ္စတစ်ရပ် ဟုဆိုချင်သည်။

ရင်သွေးငယ်များကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းသည် ကိုယ် ဝန် ဆောင်ချိန် သန္ဓေသားအရွယ်မှပင်စတင် ကြရ သည်ကို မြန်မာမိခင်အများစုသိရှိထားသော်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဉာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုသာအလေးထား ဆောင်ရွက် ကြသည် က ပို၍များပြားမည်ထင်သည်။ စိတ် ခံစားမှု ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လေ့ကျင့် ပျိုးထောင်ပေးမှု သည် လည်း သန္ဓေသားအရွယ် အကြားအာရုံ စတင် သည့် အချိန်မှစ၍ လေ့ကျင့်ပျိုး ထောင်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းကိုသိရှိလိုက်နာကာလက်တွေ့ကျင့် သုံးသူအလွန်နည်းမည်ထင်သည်။

ကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေး နှင့် ကလေး စိတ် ပညာရှင်များ၏လေ့လာမှုများကသန္ဓေသားလောင်း ၏ အကြားအာရုံစတင်ချိန်မှစ၍ ကလေးငယ်၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဂီတများ၊ စကားသံ များဖြင့် စတင်ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်သည်ဟု ဆိုကြ သည်။

ကလေးသူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဟု ဆိုရာတွင်ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုး ရေးကိုဦးတည်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ခန္ဓာကိုယ်ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စာရိတ္တပိုင်းဖွံ့ဖြိုးမှု၊ စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေးဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကိုဆိုလိုပေသည်။လူအများစု သိထားပြီးသော ဗလ(၅)တန်ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ

ဖွံ့ဖြိုးမှုနယ်ပယ်များကိုအချိုးညီညီဖွံ့ဖြိုးအားကောင်း လာအောင်ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်၏ လှပသော အနာဂတ်အတွက် ပံ့ပိုးကြရမည်ဖြစ် သည်။ ခန္ဓာကိုယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဟုဆိုရာတွင်ကြွက်သား ကြီးကြွက်သားငယ်များအပြင်အရိုးအဆစ်များအား လုံးပါဝင်ပေသည် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးစေသော စားသောက်မှုပုံစံကို စီစဉ်ပေးယုံမျှမလုံ လောက်ပဲ ကြွက်သားကြီး ကြွက်သားငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ကစားနည်းစနစ်များနှင့် ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနိုင်ပေသည်။ လက်ချောင်း ကြွက်သားငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးနေသော ကလေး တစ်ဦးသည် စာသင်ကျောင်းသို့ရောက်ချိန် ခဲတံစတင်ကိုင်၍ စာရေးချိန်တွင် အကွာများကို သေသပ်စွာရေးဆွဲနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လက်ချောင်း ကြွက်သားငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကစားစရာ ပစ္စည်းများကိုလည်း ဈေးကွက်တွင် အလွယ်တကူ ရရှိနေပြီဖြစ်သည်။

ရင်သွေးငယ်နှင့်ကစားစရာ

မိမိ၏ ရင်သွေးငယ်အတွက် ကစားစရာ ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရာတွင်လည်း စနစ်တကျ ရွေးချယ်ဝယ်ယူ နိုင်ဖို့လိုအပ်ပါသည်။ ရင်သွေးငယ်၏ အသက် အရွယ်နှင့်ကိုက်ညီမှု၊ ကစားရာတွင် အန္တရာယ် မဖြစ်စေမှု၊ကလေးငယ်၏ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအထောက် အကူပြုနိုင်မှု၊ ကလေးငယ်ကို စွဲဆောင်နိုင်မှုနှင့် ဉာဏ်ရည်ကို အတိုင်းတာတစ်ခုထိ စိန်ခေါ်နိုင်မှု စသည့်အချက်များနှင့် ချိန်ထိုး၍ ရွေးချယ်ဝယ်ယူ တက်ရန်လိုအပ်သည်။

ရင်သွေးငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကစားစရာ များတွင် ကစားပုံနည်းလမ်းများနှင့် ကစားနိုင်သည့် အသက်အရွယ်ကို ဖော်ပြထား လေ့ရှိကြသည်။ တချို့သော ကစားစရာများသည် ကလေးငယ်၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကို ခက်ထန်စေသော လှုံ့ဆော် မှုကိုပေးသည်။

တချို့သောကစားစရာများကစဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်မှု နှင့်တီထွင်ဖန်တီးနိုင်စွမ်းကိုပံ့ပိုးပေးကြသည်။တချို့ ကမူ ကလေးငယ်၏ ပင်ကိုယ်ဗီဇ ဝါသနာကို ပိုမို အားကောင်း လာစေရန် အထောက်အကူပြုကြ သည်။ပြုစုစောင့်ရှောက်သူတစ်ဦးအနေဖြင့်ကလေး ငယ်အတွက် သင့်တော်သော ကစားစရာများကို ရွေးချယ်တက်စေရန်အတွက်ကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုး ထောင်ရေး အခြေခံနည်းလမ်းများကို သိရှိလှလာ ထားသင့်ပေသည်။

ကစားခြင်းမှ သင်ယူခြင်း

ကစားမက်တဲ့ ကလေးတွေကို လူကြီးတွေက ဆူပူလှူရုံကြသည်။ ဤသည်ပင်လျှင် အစဉ်အလာ တစ်ခုကဲ့သို့ယနေ့တိုင်တွေ့မြင်နေရသည်။ စင်စစ် ကလေးများသည် ကစားခြင်းမှ သင်ယူကြသည်ကို မသိရှိကြ၍လည်း ကစားလွန်းသော ကလေးကို ဆူပူကြိမ်းမောင်းကြဟန်တူသည်။

ယနေ့ခေတ် မိဘများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အတွက်အချိန်များကို အလွန်အကျွန်သုံးစွဲနေကြပြီး မိမိတို့၏ရင်သွေးနှင့် အတူနေချိန် အလွန် နည်းပါး ကြသည်။ အထူးသဖြင့်မြို့ပြနေ မိသားစုများတွင် တွေ့မြင်နေရသည်။ ကလေးငယ်နှင့်အတူ ကစား

ခြင်းဖြင့် ကလေး၏ စိတ်ခံစားမှုကို ပိုမိုနားလည်နိုင်စေပြီး ကလေးငယ်အတွက် နွေးထွေးလုံခြုံသော ခံစားမှုမျိုးကိုရရှိစေသည်။ ပြုစုစောင့်ရှောက်သူ အနေဖြင့် ကလေးနှင့် အတူကစားနေချိန်တွင် ကလေးငယ်၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်မှု စွမ်းရည်နှင့် တီထွင်ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းရည်ကို မြင့်မားလာစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်သည်။ အဖွင့်မေးခွန်းများ မေးမြန်းခြင်း လွယ်ကူသော စဉ်းစားမှုများကိုစဉ်းစားစေခြင်း ပြဿနာကို ဖြေရှင်းတက်စေရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။ ကစားဖော်ကလေး အရွယ်တူများရှိပါက ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး နည်းနာများကို သင်ကြားပေးနိုင်သည်။ အချင်းချင်း ဝေမျှတက်မှုစွမ်းရည်၊ အများနှင့် လိုက်လျောညီထွေနေတက်မှုအလေ့အထများကိုသင်ကြားပေးနိုင်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ကစားခြင်းမှသင်ယူကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ကလေးငယ်ကို ကိုယ်ချင်းစာပါ

ယနေ့ခေတ် ကလေးငယ်များသည် ပညာရေးစနစ်နှင့်အတူ မိဘများအချင်းချင်း ပြိုင်ဆိုင်မှုများကြားတွင် မြေစာပင်များသဖွယ် ကလေးတစ်ဦး၏ လွတ်လပ်ခွင့်များဆုံးရှုံးလျှက်ရှိကြသည်။ ကျောင်းနှင့် ကျူရှင်၊ Language Class ၊ Computer Class အစရှိသောအရာများနှင့်ပင် အချိန်များစွာ ကုန်ဆုံးနေကြရသည်။ ခေတ်သစ်မိဘများသည်ကျောင်းမှပေးသော ဆုတံဆိပ်များကိုဧည့်ခန်းထဲတွင် ဂုဏ်ယူပုံကြွားစွာဖြင့်အလှပြချင်ကြသည်။ ကလေးပညာဂုဏ်ပြိုင်မှု ရောဂါသည် ကလေးငယ်ထုတစ်ရပ်လုံးအပေါ် ခြိမ်းခြောက် လျက်ရှိသည်။

မိဘများသည်မိမိ၏ကလေးငယ်ကို အတန်းထဲတွင် အမြဲတမ်း ပထမရလိုကြသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် လက်ရှိပညာရေးစနစ်အရ “စာလုပ်၊ စာကျက်” ဟူသော စကားလုံးများသည် ကလေးများ၏ နေ့စဉ်ဘဝတွင်တစ္ဆေသဖွယ် ခြောက်လှန့် နေသည်ကိုမိဘများမသိရှိကြပေ။ ကိုယ်ချင်း မစာတတ်ကြပေ။ မိဘများ၏ ဂုဏ်ပြိုင်မှုများသည် ကလေးအတွက်အလွန်ဆိုးရွားသော ဖိအားကိုဖြစ်စေပြီး၊ အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်လိုစိတ်ကို ပိုမို ခိုင်မာအားကောင်းစေသည်။ အတက်ပညာအတွက်အချိန်ကိုများစွာ အသုံးပြုနေကြပြီး အသိပညာနှင့် နှလုံးသား အာဟာရအတွက် အချိန်မပေး နိုင်ကြတော့ပေ။ ဤသည်ပင်လျှင် အနာဂတ်လူမှု အသိုင်းဝိုင်းအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ် ဟုဆိုချင်သည်။ “ဆင်လဲဆင်အထွာဆိတ်လဲဆိတ်အထွာ”ဆိုတာကို သဘောပေါက်နားလည်ပြီး၊ ကလေးနှင့်သင့်လျော်သော ဝန်ကို ချိန်ညှိတက်ရန်လိုအပ်လှပေသည်။

တချို့သောမိဘများသည်သားသမီးများအပေါ်မျှော်လင့်ချက်များ တနင့်တပိုးထားကာ အရှိန်ပြင်းသော ထိန်းကျောင်းမှုများနှင့် ရင်အုပ်မကွာ စောင့်ရှောက်ကြသည်။မိမိတို့မျှော်မှန်းထားသောစံသက်မှတ်ချက်များအတိုင်းမရရှိခဲ့သည့်အခါတွင်ဆုံးမခြင်းဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်တွင်ပင် ကလေးအရွယ်နှင့်မတန်သောစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိအားများကို ဖန်တီးတက်ကြသည်။ ထိုသို့သောမိဘများသည် ကလေး၏ အောင်မြင်မှုများကိုချီးမွမ်းလေ့မရှိအဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ကလေးငယ်၏အောင်မြင်မှုကိုချီးမွမ်းလျှင် ပင်ကြိုးစားမှုလျော့သွားမည်ဟုလွဲမှားစွာထင်တက်ကြသည်။ “ ဒီလောက်နဲ့မရဘူးဆက်ကြိုးစားပါ” ဟု

တွင်တွင်ပြောလေ့ရှိကြသည်။ မေတ္တာဟူသည်အေး
မြပေ၏။ သို့သော် အတ္တနှင့်ရောစပ်မိလျှင် လွန်စွာ
သော ပူလောင်မှုကိုပေးတက်သည်ကို မိဘများ
နားလည်း နိုင်ကြစေရန်ရည်ရွယ်ရင်း.....။

.....*.....

“လူငယ်နှင့် အာဘန်နိုင်ငံရေးရှင်း”

(Youth and Urbanization!)

မျိုးဆန်းအောင်

“လူငယ်တွေ ကျေးလက်ကနေ မြို့ပြဒေသတွေကို
ပြောင်းရွှေ့လာတဲ့အချိန်တွေမှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ပြဿနာ
တွေ၊ စိန်ခေါ်မှုတွေ၊ အခက်အခဲတွေကို ဘယ်လို
ကျော်လွှားမလဲ၊ အခြားတဖက်မှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ ကျေး
လက်ဒေသကလူငယ်တွေအတွက်ရောမြို့ပြတွက်
ခွဲမှဆိုတာပဲသူတို့အတွက်တခုတည်းသောအခွင့်
အလမ်းများလေလား”ဆိုတဲ့မေးခွန်းတွေနဲ့ပြည့်နက်
နေပါတယ်။အစိုးရရောအစိုးရမဟုတ်တဲ့အဖွဲ့အစည်း

တွေရောပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းတွေရောဒီပြဿနာကို
လက်တွေ့ ရင်ဆိုင် နေရပါပြီ။

“တရွာမပြောင်းသူကောင်းမဖြစ်၊သေချင်တဲ့ ကျား
တောပြောင်း”ဆိုတဲ့အယူအဆနှစ်ခုမှာဒွိဟဖြစ်စရာ
တွေလူငယ်တွေအတွက်များပြားလွန်းနေတယ်။
အခြားတဖက်မှာဒေသစွန့်ခွဲမှဆိုတာကအနှီဒေသ
ကို အခွင့်အလမ်းတွေ ဖန်းတီးပေးနိုင်သလား၊ သို့
မဟုတ် ဆုံးရှုံးမှုတွေပဲဖန်တီးနိုင်မှာလားဆိုတဲ့
အဖြေကို ယတိပြတ်ပေးနိုင်မှုတွေမရှိသေးပါ။

ဘာပဲဆိုဆိုမြန်မာနိုင်ငံမှာလူငယ်တွေကောင်းမွန်တဲ့
အလုပ်အကိုင် နဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ ပညာရေးအတွက်
ရွေ့လျားသွားလာမှု(ဒေသတွင်းရွေ့လျားမှု၊
ဒေသအပြင်ဖက်ရွေ့လျားမှု) တွေဟာ
ခပ်စိတ်စိတ်ဖြစ်လာနေတယ်။

တားဆီးလို့မရနိုင်သလို လျစ်လျူရှုသင့်တဲ့ ကိစ္စ
မျိုးလည်းမဟုတ်ပါ။ ဒီအရေးကိစ္စတွေက သက်
ဆိုင်ရာအစိုးရရဲ့ လူမှုစီးပွားရေးမူဝါဒတွေနဲ့ တိုက်
ဆက်စပ်မှုရှိနေပါတယ်။

အခြားတဖက်မှာ မိမိစွန့်ခွဲလာခဲ့တဲ့ နေရာကိုပြန်
ကြည့်ရင်မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ ကျေးလက်မြို့ပြ
semi-urban နေရာတွေက လူငယ်တွေက မြို့ပြ
ကိုရွေ့လျားလာပြီးတော့ ကျေးလက်ဒေသက
လူငယ် တွေကတော့ ကျေးလက်မြို့ပြ semi-
urban ဒေသတွေကိုရွေ့လျားလာကြတယ်။

အခြားတဖက်မှာ ကျန်နေခဲ့တဲ့ ကျေးလက် ဒေသ
တွေမှာ labor-drain ဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်သားယိုစီးမှု
ဖြစ်ပါတယ်။ semi-urban မြို့ပြ ကျေးလက်ဒေသ
တွေအဓိကကြုံတွေ့ရတာက brain-drainဦးနှောက်
ယိုစီးမှုနဲ့ labor-drainလုပ်သားယိုစီးမှုနှစ်ခုလုံးဖြစ်
ပါတယ်။

ဆိုတော့ မြို့ပြဒေသတွေဟာ laborလုပ်သားနဲ့
brain ဦးနှောက် တို့ စီးဆင်းရာ ရေသောက်မြစ်

ဖြစ်လာပါတယ်။ အခေါ်အဝေါ်တစ်ခုကို တီထွင် သုံးကြည့်မယ်ဆိုရင် Knowledge Tank ပညာ လောင်းကန် တွေဖြစ်လာပါတယ်။ မြို့ပြဒေသတွေမှာ Knowledge Tankတွေကို အများအားဖြင့်တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆိုတော့ ဒီ Knowledge Tank တွေက မြို့ပြတွေမှာပဲ စုပုံအမြူတည်ရင် အခြားတဖက်က နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုယန္တရားဟာ ပိုမိုခိုင်မာသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဗဟိုရဲ့ စုပ်ယူမှုအားများလာလေ မြို့ပြဒေသတွေ ပိုမို တိုးတက်လေပါပဲ။တိုးတက်မှုကို ပြောရင်တော့ တိုးတက်မှုနောက်က၊ ကပ်လိုက်ပါလာတဲ့ ပြဿနာတွေ အများကြီးရှိနေပါသေးတယ်။ နေခွဲဝေမှုပြဿနာတွေ၊ မညီမျှမှုတွေ၊ လူနေထူထပ်မှုပြဿနာတွေ၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှုတွေ၊ ဒုစရိုက်မှုတွေ၊ လေထုရေထု ညစ်ညမ်းမှုပြဿနာတွေ နဲ့ လမ်းပိတ် ဆို့မှုတွေကို ကြုံတွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားမှုမရှိတဲ့ အစိုးရဆိုရင်ပိုမို ခက်ခက်ခဲခဲ ရင်ဆိုင်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒီပြဿနာတွေကိုမြို့ပြနေပြည်သူတွေလက်တွေ့ကြုံနေရပြီဖြစ်ပါတယ်။

အခြားတဖက်မှာ ကျေးလက်ဒေသတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးစီးပွားရေး နဲ့ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ် ချက် တွေဟာ အရာမထင်နိုင်တော့ပဲ လုပ်သားကုန်ကြမ်း၊ ရင်းမြစ်ကုန်ကြမ်းထုတ်လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ အဆင့်မှာပဲ ကျေးလက်တွေကျန်ခဲ့ဖို့များပါတယ်။နောက်ပိုင်းမှာ သဘာဝရင်းမြစ်ရှားပါးမှုတွေဖြစ်လာပြီး၊ကျေးလက်ရော မြို့ပြပါ ထိခိုက်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ - မြို့ပြတွေဟာသဘာဝရင်းမြစ်ကိုအဓိကထုတ်ယူသုံးစွဲသူတွေဖြစ်ပြီး စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအထွက်အများဆုံးနဲ့ လေထုမြေထုရေထု ညစ်ညမ်းမှုရဲ့ ရင်းမြစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုဘေးထွက်ဆိုးကို ခံစားရတာကတော့ ကျေးလက်ရော မြို့ပြအတူတူပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အခုဆိုရင်ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ ပိုမိုခံစားလာရပါတယ်။ မြို့ပေါ်နေသူတွေကတော့ အနည်းနဲ့အများဆိုသလိုတိုက်တာအဆောက်အအုံ infrastructure ကောင်းတဲ့အတွက်ထိခိုက်မှုတော့ပိုမိုနည်းတတ်ပါတယ်။

အာဘန်နိုင်ငံရေးရှင်း ဆိုတာကတော့ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကိုကျင့်သုံးလာတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ မလွဲမသေ ကြုံရမှာဖြစ်ပြီးတော့ အခြားတဖက်မှာလည်း ကျေးလက် နဲ့ မြို့ပြ တပြေးညီတည်းတိုးတက်နိုင်ဖို့ လုပ်ဆောင်ရမှာကတော့အားလုံးရဲ့တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်။ ရည်ရှည်တည်တန့်ရေးကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချလာနိုင်လေလေတပြည်းညီတည်းတိုးတက်ဖို့အခွင့်အလမ်းရှိလာလေလေပါပဲ။

အထူးသဖြင့် လူငယ်တွေဟာ ဒီအာဘန်နိုင်ငံရေးရှင်းကအခွင့်အလမ်းတွေပိုရအောင်လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လူငယ်တွေအခွင့်အလမ်းရဖို့အတွက်လည်း အစိုးရကိုယ်တိုင်ကလူငယ်တွေကိုဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ နေရာပေးပြီးတော့လူငယ်တွေရဲ့စစ်မှန်တဲ့အသံတွေကိုမူဝါဒတွေမှာ ပြဋ္ဌာန်းရမှာ ဖြစ်သလို မူဝါဒဖော်ဆောင်တဲ့အချိန်တွေမှာလည်း လူငယ်တွေကို ဦးဆောင်ကဏ္ဍကပါဝင်နိုင်အောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်မှ ဒီပြဿနာတွေကိုကြိုတင်ဖြေရှင်းလို့ရနိုင်မယ်လို့ အကြံပြုသေး။

.....*

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြေခံပညာရေးအား လေ့လာခြင်း

သန်းအိန္ဒယ

ကျေးလက်ဒေသတစ်ခုမှ စာသင်ကျောင်းဆောင်

အဖွင့်

အသိပညာခေတ် ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်သည့် ယနေ့ ခေတ်အဖို အသိပညာသည် မည်သည့် နေရာမှ လာသနည်း ဟု မေးစရာ ရှိသည်။ အသိပညာသည် သင်ယူလေ့လာခြင်းမှ ရရှိပေသည်။ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သည် မွေးလာသည့် နောက်ပိုင်းမှ စ၍ ယနေ့ အချိန်ထိ လေ့လာသင်ယူနေကြဆဲဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝတွင် သင်ယူလေ့လာခြင်းကို အခြေခံကျကျ စနစ်တကျဖြင့် ကျောင်းသင်ခန်းစာ များအဖြစ် မူလတန်း ကျောင်းသားဘဝ မှ စတင်ကြရသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ မူလတန်းကျောင်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ လူမှုနယ်ပယ် အတွက် အလွန်ပင် အရေးပါသော အနာဂတ်များ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားရာ နေရာ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ

စုစုပေါင်းမှာ ၅၂.၉ သန်း ဖြစ်ပြီး မြို့ ပေါင်း ၃၃၀ နှင့် ကျေးရွာပေါင်း ခြောက်သောင်း လေးထောင် ကျော်တွင် ပြန့်ကျဲ နေ ထိုင်ကြသည်။ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြ လူဦးရေ အချိုးကို ဖော်ပြရလျှင် မြို့ပြတွင် ၃၀% (၁၄,၈၇၇,၉၄၃ ဦး) နှင့် ကျေးလက်တွင် ၇၀% (၃၅,၄၀၀,၉၅၇ ဦး) ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးလက်နေ လူဦးရေ ၏ ပညာရေး အဆင့်အတန်းသည် အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလွန် အရေးကြီးလှပေသည်။

နိုင်ငံတိုင်းတွင် ၎င်းတို့ နိုင်ငံသားများ၏ အသိပညာ ဗဟုသုတ တို့ကို စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေး နိုင်ရန် ကူညီပေးမည့် သက်ဆိုင်ရာ ပညာရေး မူဝါဒများ ရှိကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ပြည်သူများမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သည့်ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များမှ ထပ်မံ တင်မြှောက် လိုက်သည့် အစိုးရမှ ပညာရေး မူဝါဒ အထူးသဖြင့် အခြေခံပညာရေး ဖြစ်သည့် မူလတန်း ပညာရေး နှင့် ပက်သက်သည့် မူဝါဒများကို အသစ် ပြန်လည်ရေးဆွဲလျက် ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာသင်ကြားရေး ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို လေ့လာကြည့်လျှင် မူကြိုပညာရေး၊ မူလတန်း ပညာရေး၊ အလယ်တန်း-အထက်တန်း အဆင့် ပညာရေး၊ အဆင့်မြင့် ပညာရေး ဖြစ်စဉ်တို့ကို မြို့ပေါ်ရှိ ပညာရှာဖွေ ဆည်းပူးကြသူများ မလွဲ ဖြတ်သန်းနိုင်ကြသော်လည်း ကျေးလက်ဒေသရှိ ပညာရှာဖွေ ဆည်းပူးလိုသူများ အဖို့မူ အခွင့်အလမ်းမှာ အလွန် နည်းပါးလှသည်။ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေ ပညာရှာဖွေ ဆည်းပူး

ကြရသူများမှာ မူလတန်း ပညာရေးကိုပင် ခက်ခက်ခဲခဲ သွားလာတက်ရောက် ဆည်းပူး နေကြရသည်။

မြန်မာ့ အခြေခံပညာရေး

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရမှ “လူတိုင်း အခြေခံပညာ ရေးကို သင် ယူတတ် မြောက်ရမည်” ဟု မြန်မာ့ပညာရေး ရည်မှန်းချက် တစ်ရပ်အနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့သော အမျိုးသား ပညာရေး ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားတိုင်း ပညာသင်ယူဆည်းပူး နိုင် သည့် အခွင့်အရေးနှင့် အထူးသဖြင့် အခမဲ့ မသင်မနေရ မူလတန်း ပညာသင်ယူခွင့်တို့ ကို အသိအမှတ်ပြု ပြဌာန်း ထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ အသက် ၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသော ကလေးငယ်များအား မူလတန်းပညာ သင်ယူရရှိနိုင်ရန် ကျောင်းအပ်နှံရမည်ဟု ထုတ်ပြန်ကြေငြာထားသော် လည်း ကျေးလက်ရှိ စာသင်ကျောင်းများ အနေဖြင့် ၁၀၀ % ပြည့်မှီအောင် လက်ခံရယူမှု မရှိကြသေးပေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်း ရလဒ်များ ကိုအခြေခံထားသည့် “ကလေးသူငယ်နှင့် လူရွယ်အကြောင်း” သုတေသန စာတမ်းတွင် အသက် ၅-၆ နှစ် ကလေးအားလုံး၏ ၇၁.၂% သည် မူလတန်း ပညာကို လည်းကောင်း အသက် ၁၀-၁၃ နှစ် ကလေး အားလုံး၏ ၇၆.၂% သည် အလယ်တန်း ပညာကို လည်းကောင်း ၁၄-၁၅ နှစ် ကလေးအားလုံး ၏ ထက်ဝက် ၅၁% သာ အထက်တန်း ပညာကို လေ့လာဆည်းပူးခွင့် ရကြသည် ဟု လေ့လာ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေပြင်အကျယ်အဝန်း သည် ၆၆၇,၀၀၀ စတုရန်းကီလိုမီတာ ကျယ်ဝန်းရာ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့်အိမ်မှကျောင်းသို့ အကွာအဝေးအား ၂ ကီလိုမီတာ ဟု တွက်ချက်နိုင်သည်။ ၂၀၁၇ - ၂၀၁၈ ပညာသင်နှစ်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မူလတန်းကျောင်း၊ အလယ်တန်း ကျောင်း၊ အထက် တန်းကျောင်းပေါင်း အရေအတွက် မှာ ၄၆၄၆၈ ကျောင်း ဖြစ်ပြီး ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ စုစု ပေါင်း ၉.၆ သန်းကျော် ပညာ တက်ရောက် ဆည်းပူး နေ ကြပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဆရာ၊ ဆရာမ အရေအတွက် မှာမူ ၄၃၀၃၉၁ ရှိသည်။ ၂၀၁၇ - ၂၀၁၈ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ် တွင် အသစ် ခန့်အပ်မည့် ဆရာ၊ ဆရာမ အရေအတွက် မှာ ၁၀၅၁၇ ဦး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာ၊ ကျောင်း သား အချိုးကို ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ကျောင်းသား ၂၂ ဦးလျှင် ဆရာ၊ ဆရာမ ၁ ဦးစီ အချိုးကျပေသည်။ လေ့လာမှု များ အရ မူလတန်း အဆင့်တွင် ၂၈:၁၊ အလယ်တန်း အဆင့် တွင် ၃၆:၁ နှင့် အထက်တန်း အဆင့်တွင် ၄၀:၁ ရှိသည် ဟု သိရှိရပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသရှိ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး

ကျေးလက်ပညာရေးကို စဉ်းစားရာတွင် ကျေးလက်ဒေ သများတွင် ရှိသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများအား လည်း အကျုံးဝင် စဉ်းစားပေး ရန် လိုအပ်သည်။ လေ့လာမှုများအရ မြန်မာနိုင်ငံ တစ် ဝှမ်း ကျေးလက်ဒေသရှိ ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေး ကျောင်း ၁၅၆၈ ကျောင်းရှိပြီး ၎င်းမှ ကျောင်းသား အရေ အတွက် စုစုပေါင်း ၃၀၁,၂၀၉ ဦး အား

ဆရာ၊ ဆရာမ ၇၇၇၀ ဦးမှ သင်ကြားပြသနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးကျောင်းရှိ ဆရာ၊ ကျောင်းသား အချိုး မှာမူ ဆရာတစ်ဦးလျှင် ကျောင်းသား ၃၉ ယောက်နန်း အချိုးကျသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးကျောင်း များမှာ နိုင်ငံတော်မှ ပြဌာန်းထားသည့် သင်ရိုး ညွှန်းတမ်း များကို အသုံးပြုလျက် မူလတန်းပညာ၊ အလယ်တန်းပညာ နှင့် အထက်တန်း ပညာရပ်တို့ ကို သင်ကြားပြသ ပေးပါသည်။

ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ အရည်အချင်း မြှင့်တင်မှု

ဆရာ၊ ဆရာမများအား ပညာရေးဆိုင်ရာ အရည်အချင်း ပံ့ပိုးမှု အနေဖြင့် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ပညာရေး တက္ကသိုလ် ၃ခု နှင့် ပညာရေးကောလိပ် ၂၅ ကျောင်းတို့ ရှိသည်။ ပညာရေး ကောလိပ်များမှ နေ၍ လုပ်ငန်းခွင် အကြို ဆရာအတတ် ပညာသင်တန်း (D.TED)၊ မူလ တန်း ဆရာအတတ် ပညာသင်တန်း (PPTT) တို့ ကို ပို့ချ ပေးလျက် ရှိပြီး ထိုကောလိပ်ကျောင်းများမှနေ၍ တစ်နှစ် လျှင် ဆရာ၊ ဆရာမ ဦးရေ တစ်သောင်း ကျော်အား မွေးထုတ်ပေးနေသော်လည်း ၇၅၀၀ ဦး လောက်သာ ပညာရေးဝန်ထမ်းအနေဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း ပြု ကြသည်ဟု UNESCO မှ ပညာရေး ကျွမ်းကျင်သူ ဂျေမီ ဗင်ဆန်မှ ပြောဆိုထားပါသည်။ ထိုအထဲမှ တစ်နိုင်ငံလုံး ရှိ ဆရာ၊ ဆရာမ အရေအတွက် အားလုံး၏ ၅% ခန့် မှာ ဆရာများသာ ဖြစ်ကြသည်။ ပညာရေး ကောလိပ်အသီး သီးမှ ဆရာဖြစ်သင်တန်းဆင်း ဆရာ၊ဆရာမတစ်သောင်း ကျော်အား တာဝန်ပေးခန့် အပ်ရာတွင် ထိုဆရာ၊

ဆရာ မတို့ ၏ သင်တန်းလာတက်သည့် ဒေသကို အခြေခံ၍ အလုပ်ခန့် အပ်ကြောင်း၊ ထို ဒေသ တို့တွင် နေရာလပ် လပ်မှု မရှိပါက အနီးစပ်ဆုံး ဒေသသို့ နေရာချထား ခန့် အပ်ကြောင်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့ တွင် အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးရဲလင်းမြင့် မှ The Voice သို့ ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

ယခုနှစ် ၂၀၁၈ခုနှစ်ပညာသင်နှစ်တွင်အခြေခံပညာ ကျောင်းပေါင်း၆၀၀၀ကျော်တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည့် တိုင် အဆိုပါ တိုးမြှင့်ကျောင်းများတွင်လည်း ဆရာ၊ဆရာ မများ လိုအပ်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ မူလတန်း ကျောင်း တစ် ကျောင်း တွင် အနည်းဆုံး ဆရာ၊ ဆရာမ ၅ ဦး ရောက် ရှိရေးကို ရုန်းကန် ကြိုးစား နေကြရသည့် အခြေအနေ တွင် ရောက်ရှိ နေပါ သည်။

လက်တွေ့တွင် ဆရာ၊ ဆရာမ အခက်အခဲကြောင့် မြို့ ပေါ်ရှိ စာသင်ကျောင်း တို့တွင် ကျောင်းသား ၆၀ ထက် ပိုသော စာသင်ခန်းများ၊ ကျောင်းသား ၁၅ ယောက်ပင် မပြည့်သော စာသင်ခန်းများသည် ကျေးလက်ဒေသရှိ စာသင်ကျောင်းများတွင် မြင်တွေ့ နေကြရသကဲ့သို့ ဆ ရာ၊ ဆရာမ ၃ ယောက် (ကျောင်းအုပ်အပါအဝင်) ပင် မရှိသော စာသင် ကျောင်းများသည် ဝေးလံသည့် ကျေး လက်ဒေသတွင် အများအပြား ရှိနေပါသည်။

ဆရာ၊ ဆရာမတို့ ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲများ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဆရာ၊ ဆရာမတို့ အနေဖြင့် မိသားစုနှင့် ဝေးကွာရာ အရပ်ဒေသတစ်ခုသို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် တစ် ကိုယ် တည်း လာကြရသည်။ တာဝန်ကျရာ ဒေသ သည် ဆရာ၊ ဆရာမများလုံခြုံမှုကို တာဝန်ယူသော အရပ်ဒေသ ဖြစ် ရန် အလွန် အရေးကြီး လှပေ သည်။ လူကြောင့် ဖြစ်သည့် မလုံခြုံမှုများကြောင့် ဆရာ၊ ဆရာမတို့ သည် ဝေးလံ အရပ်ဒေသ တို့ တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ ရောက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားရာ ဒေသရှိ ဆရာ၊ ဆရာမတို့ အား လုံခြုံရေး ဝန်ထမ်းတို့မှ လိုက်ပါ ပို့ဆောင်စဉ်

ဆရာ၊ဆရာမတို့ အားရာထူးအဆင့်အတန်းအလိုက် ပေးအပ် ထောက်ပံ့သည့်လစာငွေမှာ အမျိုးသမီး ကျောင်း ဆရာမများအတွက် အခက်အခဲ အကျပ် အတည်း သို့ တွန်းတိုက် မရောက်စေသော်လည်း အိမ်ထောင်ဦးစီး ဟူ သည့် ဂုဏ်ကိုပါ ထမ်းဆောင် ထားရသော အမျိုးသား ကျောင်းဆရာများအတွက် အိမ်ထောင်တစ်ခုကို ထိန်း သိမ်းရန် မလွယ်ကူ

သောကြောင့် ပညာရေးဝန်ထမ်း နယ်ပယ်တွင် ဆရာအရေအတွက် အလွန်နည်းပါးကြရသည်။

ထို့ပြင်ဆရာ၊ဆရာမတို့ အနေဖြင့်ရာထူးတိုးပြောင်း ရွှေ့ ကိစ္စရပ်များတွင် မူဝါဒဆိုင်ရာနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည် နယ်/တိုင်း ပညာရေးမှူးရုံး၊ မြို့ နယ် ပညာ ရေးမှူး ရုံး တို့မှ သတင်းအချက်အလက်များကို လွယ်ကူစွာ မရရှိခြင်း သည်လည်း ပညာရေး ဝန်ထမ်း ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ စိတ်အား ထက် သန်မှုနှင့်ကြိုးစားမှုတို့ ကို အဟန့် အတား ဖြစ်စေ သည်။

ရေတက်နေသည့် အတွက် စာသင်ချိန် အမှီ ရေကျော်လာရသည့် ဆရာမ တစ်ဦး

မတူကွဲပြားသော ရာသီဥတု အခြေအနေ၊ ခက်ခဲသည့် ခရီးလမ်းကြောင်းတို့ရှိရာ အရပ်ဒေသ များကို မြို့ပြ များနှင့်အတူ ပညာသင်ကာလ သတ်မှတ် ထားခြင်းသည် ပညာသင်ကြားပေးရန် လာရောက်မည့် ဆရာ၊ ဆရာမ တို့၏ အသက် အန္တရာယ်သာမက ပညာလေ့လာဆည်း ပူးရန် လာရောက်ကြရသည့် ကျောင်းသူကျောင်းသား များအားလည်း အသက်အန္တရာယ်ကို ခြိမ်း ခြောက် စေ ပါသည်။

ချောင်းမြောင်းများကိုကျော်၍ကျောင်းလာ တက်ရသည့် ကျောင်းသားကလေးများ အနေဖြင့် မိုး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းမှုကြောင့် ကျောင်းသို့ လာရာ လမ်းတွင်ပင် အသက်ပျောက်ကြရသည့် သူများ ရှိသကဲ့ သို့ စာသင်ကျောင်း ရှိရာနေရာသို့ တောတောင် များကို ကျော်ကာ လမ်းလျှောက် ကျောင်းတက်ကြရသည့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များသည် ဝေးလံဒေသတွင် ခက်ခက်ခဲခဲနှင့် ပညာ ဆည်းပူးကြရသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ပင် ဆရာများ သည်လည်း ခက်ခက်ခဲခဲနှင့် ကျောင်းသို့ ရောက် အောင် ပင် စွန့် စွန့် စားစား လာကြရပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသ ပြည်သူများ ရင်ဆိုင်ကြရသည့် အခက်အခဲများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ ၇၀%သည် ကျေးလက် ဒေသ တွင် နေထိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ကို လုပ်ကိုင်ကြလျက် မတူကွဲ ပြား သော ရာသီဥတုအခြေ အနေ၊ လူမှုပတ်ဝန်း ကျင်နှင့် မတူကွဲပြားသော ကိုးကွယ် ယုံကြည်ရာ အရပ်ဒေသတို့ ဖြင့် ကျေးလက်ဒေသကို တွေ့ မြင်ရသည်။ ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းရှိ ကျောင်း သင်ခန်းစာများသည် ဒေသနှင့်လိုက်လျောညီထွေ ကိုက် ညီမှု မရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသ၏ အကျိုး စီးပွားကို အထောက်အကူမပြုလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ဒေသမှ အကြောင်းအရာများနှင့် ဆက်စပ်တွေးတော လေ့လာခွင့် မရကြသည့် အခါ တွင် ကျောင်းနေကလေး များမှာ စာပေအပေါ် စိတ်ပါ ဝင်စားမှု နည်းလာလျက် စာသင်ကျောင်းမှ စောလျှင်စွာ နှုတ်ထွက်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။

ထို့ ပြင် စာသင်ကျောင်းဟု အမည်သာတွင်ပြီး အခြေခံ ရုပ်လက္ခဏာ ပျက်ယွင်းနေသော ကျောင်း များ၊ ကျောင်း အဆောက်အဦးအတွင်း အခြေခံ ရုပ်ဝတ္ထုများ လိုအပ်နေ မှုများ၊ ကျောင်းသား အင် အား နှင့် ဆရာအင်အား မမျှတ မှုများမှာ ဝေးလံ ဒေသရှိ အဓိက စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်သည်။ ထို့ ပြင် စာသင်ကျောင်း ရှိရာဒေသ သို့ လာရောက် ပညာဆည်းပူးကြမည့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမတို့ အတွက် လမ်းပန်း ဆက်သွယ် ရေး ခက်ခဲခြင်းများမှာလည်း ကျေးလက် ဒေသရှိ ပြည်သူများ အတွက် နှစ်စဉ် ရင်ဆိုင်နေကြရသော ပညာရေး စိန်ခေါ် မှုတို့ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးလက်ဒေသ ပြည်သူများ အနေဖြင့် မိမိတို့ ဒေသတွင် အခြေခံ လို အပ်ချက်တို့ ပြည့်စုံသည့် စာသင် ကျောင်းရရှိရေး နှင့် ဆရာ၊ ဆရာမ ရောက်ရှိရေးတို့ အတွက် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးစားနေ ကြရသည်။

ကျေးလက်ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ၏ ပညာအရည်အချင်း

သို့ ဆိုပါလျှင် ကျွမ်းကျင်ရာဘာသာရပ်ပြ ဆရာ၊ ဆရာမ အခက်အခဲကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ထိရောက် နား လည်လွယ်သည့် ဘာသာ ရပ် ဆိုင်ရာ အထောက်အကူ များ မရကြသည့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့ ၏ ကျောင်းသင်ခန်းစာပါ ဘာသာရပ်များကို သင် ယူ လေ့လာကြရသည့်အခါ ထိရောက်သည့် သင်ကြား မှု နည်းစနစ်များကို မရရှိနိုင်ကြပေ။ လေ့လာမှု များအရ အခြေခံပညာရေး၏ နောက်ဆုံးအဆင့်

ဖြစ်သည့် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲတွင် ဝေးလံ
ဒေသ မှ အောင်မြင်သည့် ကျောင်းသားဦးရေသည်
ရာခိုင်နှုန်း အလွန် နည်းပါးလှသည်။ အခြေခံ
ပညာရေး ဖောင်ဒေးရှင်းအဆင့် ဖြစ်သည့် မူကြို
ပညာရေး၊ မူလတန်း ပညာရေးတို့ တွင်လည်း
ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ အနေဖြင့်
လိုအပ်ချက်များစွာဖြင့်ပညာဝမ်းစာ မပြည့်ဝကြပေ။
နောက်ဆက်တွဲများ အနေဖြင့် အဆိုပါ ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားများမှာ အတန်းပညာ အားနည်းမှု
များကြောင့် ၎င်းတို့ ၏ အသက် မွေးဝမ်း
ကျောင်းများ မှာလည်း လုံခြုံမှု မရှိကြပေ။ ဒေသ
နှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သည့် အသက် မွေးဝမ်း
ကျောင်း ကိုလည်း မရရှိကြသည့် အတွက် ခေါင်းပုံ
ဖြတ်မှုများ၊ လူကုန်ကူးခြင်းများ၊ ညည်းပန်း
နှိပ်စက်ခံရခြင်းများကို ရင် ဆိုင်ကြရပါသည်။

ပညာရေးဘတ်ဂျက်

၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်၏ စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်အပေါ်တွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများသို့ ခွဲဝေပေးထားသည့် အသုံးစရိတ်ရှာခွင့်နှုန်း

ယခင်နှစ် ၂၀၁၆ - ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ပညာရေး အသုံး စရိတ် ကို ၈.၀၅ % သတ်မှတ် လျာထားရာမှ ၂၀၁၇ - ၂၀၁၈ ခု ပညာရေးနှစ်တွင်

၈.၅၃% ထိ မြန်မာကျပ်ငွေ အားဖြင့် ၁၇၅၆ ဘီလီယံသို့ . ပညာရေး အသုံးစရိတ် အနေဖြင့် သုံးစွဲခွင့် ပေးထားသည်။ ၂၀၁၇ - ၂၀၁၈ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ပညာရေး အသုံးစရိတ်အား လေ့လာ မူ များ အရ ပညာရေးဘတ်ဂျက်၏ အသုံးစရိတ် ရာခိုင်နှုန်း တော်တော်များများ မှာ ပညာရေး ဝန်ထမ်းများ၏ လစာ ထောက်ပံ့မှုများ အတွက်သာ ဖြစ်နေပြီး အဆောက်အဦး ပြုပြင်၊ ပြင်ဆင်၊ အသစ် ဆောက်လုပ်မှုများ အနေဖြင့် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆောင် များအတွက်သာ ဘတ်ဂျက် တွက်ချက်ထားသည်ကို တွေ့ ရပါသည်။ ကျေး လက်ဒေသရှိ စာသင်ကျောင်းများ၏ ပြုပြင်၊ ပြင်ဆင်၊ အသစ်ဆောက်လုပ်မည့် ဘတ်ဂျက်မှာ တွက်ချက်မှုမရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျောင်းသုံး ပြဌာန်းစာအုပ် များ ပြင်ဆင်မှုများနှင့် သင်ကြားရေးအထောက်အကူပစ္စည်းများထောက်ပံ့ မှုများအတွက်သုံးစွဲရန်ဘတ်ဂျက်လျာထားချက်များ လိုအပ်နေသေးသည်။ ထို့ပြင် ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ အရည်အသွေးနှင့် နည်းပညာများ မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင်ပါ ဘတ်ဂျက် ခွဲဝေချထားမှုများ လိုအပ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

§ 50

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် မြန်မာ့ပညာသင်နှစ်ကာလ သတ်မှတ်ချက် နှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် မြို့ပြရှိ ၃၀%သောလူဦးရေအတွက်သာ ရည်ရွယ်သကဲ့သို့ ရှိနေပြီး ကျန်ရှိသော ကျေးလက်နေ လူဦးရေ ၇၀% အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင်ရာသီဥတုကိုအခြေခံ၍ လမ်းပန်း ဆက်

သွယ်ရေးအခက်အခဲဖြစ်သည့် အရပ်ဒေသ များကို လည်း ပညာသင်နှစ် သီးခြားသတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်နေ ပါသည်။

ပညာရေးဘတ်ဂျက်မှ နေ၍ ကျောင်းအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ကျောင်းအဆောက်အဦးကြံ့ခိုင်မှု တို့အတွက်ထောက်ပံ့ကူညီမှုများကိုလုပ်ဆောင် လျက် ထိုမှတစ်ဆင့် စာသင် ကျောင်းများတွင် ဆရာ၊ဆရာမ နှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်း သားများ လုံခြုံငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားသင်ယူနိုင်မှသာ လျှင် အနာဂတ် ဝေးလံ ဒေသများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လျက် နိုင်ငံအင်အားစုများ ပိုမိုပေါ်ထွန်းလာပေမည် ဖြစ် ပါသည်။ ။

ကိုးကားချက်များ

၁. World Data on Education (Myanmar) 7th Edition

၂. www.moe-st.gov.mm (Ministry of Education)

၃.

<https://www.theglobaleconomy.com/Burma>

-

Myanmar/Student_teacher_ratio_primary_school/

၄.<https://tradingeconomics.com/myanmar/pupil-teacher-ratio-secondary-wb-data.html>

၅.

<http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002297/229723E.pdf>

၆. နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ၏မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက် (ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပညာရေး မြှင့်တင်မှု အကောင်အထည်ဖော်ရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ-အခြေခံပညာကဏ္ဍ၊ ၂၁.၇.၂၀၁၆)

၇. ၂၀၁၇-၂၀၁၈ခု၊ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ရသုံးခန့် မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

၈. Education For All Global Monitorig Report (အားလုံးအတွက်ပညာရေးကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်ရေး အစီရင်ခံစာ) UNESCO, 2010

၉.www.dop.gov.mm (အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဦးစီးဌာန)

၁၀. “ကလေးသူငယ်နှင့်လူငယ်အကြောင်းအရာ” သုတေသန စာတမ်း၊ အလုပ်သမား၊ လှုပ်ရှားမှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်

.....*

လက်ရှိရခိုင်ပြည်နယ် ကျေးရွာဒေသများရှိ လူငယ်များ ရင်ဆိုင်နေရသော ပညာရေး အခက်အခဲများ နှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

အပိုင်း (၁)

ဇင်မောင်မောင်

ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ မြို့နယ်မှ မြို့နယ်မှာရှိတဲ့ ကျေးရွာ ၅ ရွာကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် နွေရာသီကာလ အတွင်းမှာ မတ်လမှမေလထိသုံးလတာစေတနာ့ဝန်ထမ်းဆရာ ဥယျာန်နှင့်ဆရာမငယ်ယုက အားလုံးစုစုပေါင်း(၇) ယောက်ဟာအထွေထွေဗဟုသုတနှင့် အခြေခံ အင်္ဂလိပ်စာတို့ကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သွားရောက်သင်ကြားခဲ့ကြတယ်။ ဒီအစီအစဉ်ဟာ စကော်လာ အင်စတီကျုမှ နွေရာသီကာလမှာနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းပြုလုပ်နေတဲ့ အစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်တယ်။

ကျွန်တော်စကော်လာအင်စတီကျုရဲ့အစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ကျေးလက်ဒေသပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်ကရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကျေးရွာရွာကိုသွားရောက်ခဲ့တဲ့ခရီးစဉ်ပါပဲ။စာသင်တန်းရှိရာကျေးရွာတွေကတော့ ပေါက်တောမြို့နယ်

(ဆယ်သုံးတန်ကျေးရွာ၊အုန်းနံချောင်းကျေးရွာ)၊ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်(ဇင်ကျွန်းကျေးရွာ)၊သံတွဲမြို့နယ်(ဂျိတ်တောကျေးရွာ)၊ကျိန္တလီမြို့နယ်ခွဲ၊ဝှေ့မြို့နယ်၊(သဲကုန်းကျေးရွာ) တို့ဖြစ်တယ်။

ထိုကျေးရွာများရှိနွေရာသီသင်တန်းတွေရဲ့သင်ကြားမှုပိုင်းဆိုင်ရာတွေမှာဒေသတာဝန်ခံလူများနှင့် သင်တန်းရေရှည်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်ပံ့ပိုးကူညီမှုများနှင့်ဖြည့်စည်းမှုတွေကိုလေ့လာဆန်းစစ်တဲ့ခရီးစဉ်ဖြစ်တယ်။

ဒီခရီးစဉ်မှာ ဒေသတာဝန်ခံလူတွေ၊ကျောင်းသားမိဘတွေနဲ့ကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားတွေရဲ့ပွင့်လင်းတဲ့စကားပြောပိုင်းထဲကအသံတွေပါတယ်။ဒီခရီးစဉ်ဟာကျွန်တော်သွားဖူးသမျှခရီးစဉ်ထဲမှာအမှတ်တရအဖြစ်ဆုံးနဲ့နေ့ရက်အရှည်ဆုံးခရီးစဉ်ပဲ။ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ရက်ကြာတယ်၊ရက်ပေါင်း ၂၀နီးလောက်ကြာတယ်။သွားတဲ့ခရီးစဉ်ကတော့ရခိုင်ပြည်နယ်ထဲမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီခရီးစဉ်ဟာ ရခိုင်ပြည်နယ်အစကနေအဆုံးခရီးစဉ်လို့ပြောလို့ရတယ်။

ဤခရီးသည်ကျိန္တလီမြို့နယ်ခွဲ၊ဝှေ့မြို့နယ်ကနေစစ်တွေခရိုင်၊ပုံကားကျွန်းမြို့အထိဖြစ်တယ်။ခရီးစဉ်အစအဆုံးဆိုင်ကယ်ကိုပဲအသုံးပြုခဲ့တယ်။ ဆိုင်ကယ်ဆိုတာ Model- 2015၊ FZ-150 engine၊ ပုံပြောင်းနဲ့ ဆိုင်ကယ်စီးလူနှစ်ယောက်ဟာ စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ်၊ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ခရီးနှင်ခဲ့တယ်။

အုန်းနံချောင်းရွာ၊ဆယ်သုံးတန်ရွာနဲ့ဇင်ကျွန်းရွာတို့ဟာကုန်းလမ်းမပေါက်ဘူး။ရေကြောင်းလမ်းတစ်ခုတည်းကိုသာအသုံးပြုရတယ်။ရေကြောင်းလမ်းကိုပဲအသုံးပြုရတဲ့နေရာမှာလည်းအခက်အခဲတွေရှိနေ

တယ်။တိုရွာများသို့မြို့ပေါ်ဆိပ်ကမ်းရှိရာနေရာတွေ ကထွက်ခွာနေသောလှိုင်းလေများသည်နေ့စဉ်မ ထွက်ခွာဘူး။ဒါ့အပြင်ပင်လယ်ပြင်ကိုဖြစ်သန်းသွားရ သည့်အတွက်ရာသီဥတုအခြေအနေကိုပါကြည့်၍ သွားလာကြရတယ်။သွားရောက်ခဲ့တဲ့နောက်၂ရွာက တော့ ကုန်းလမ်းကြောင်းဖြစ်တယ်။

ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် အတွေ့အကြုံတွေအကြံများ

ကျေးရွာတော်တော်များများရှိကျောင်းသူ၊ကျောင်း သားများဟာ ကျောင်းပညာရေးသင်ယူကြရာတွင် အဓိက လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကြောင့် အခက်ခဲ များစွာရှိနေတာကိုတွေ့ရတယ်။ကျောင်းသူ၊ကျောင်း သားတွေဟာ ၃နာရီကြာ စာသင်ကျောင်းသို့သွား လာရသောလှိုင်းလေ(ဘုတ်)များကိုအသုံးပြုနေကြ ရတယ်။ သို့သော်ထိုလှိုင်းလေ(ဘုတ်)များသည် နေ့စဉ်သွားလာခြင်းမရှိပါ။ နယ်မြေဒေသ၏စိန်ခေါ် များနှင့် ပညာရေး ဘက်မညီမျှမှု တွေကြောင့် အထက်တန်းကျောင်း ကိုပင် ဆုံးခန်းတိုင်အောင် မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့တဲ့အုန်းနံချောင်းကျေးရွာရှိ ကျောင်းသား\သူတွေရဲ့ဘဝတွေဟာအလွန်ရင်နာ စရာကောင်းပါတယ်။

အုန်းနံချောင်းရွာဆိုတာလူဦးရေ(၁၅၀၀)ကျော်ခန့်ရှိ ပြီးအိမ်ခြေ(၂၀၀)ကျော်ဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ရွာလေးပါ ။ရွာသူ၊ရွာသားတွေဟာ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအ ဖြစ် ငါးပုစွန်၊ကဏန်းများ ဖမ်းယူမွေ့မြူခြင်းတွေနဲ့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတို့ကိုအဓိကလုပ်ကိုင်စားသော က်ကြတယ်။ ဉာဏအားဖြင့်အသက်မွေးသောသူ များရှားပါတယ်။ရွာရဲ့အစိုးရပညာသင်ကျောင်းဟာ အဘက်ဘက်မှ ယိုယွင်းပျက်စီးနေပြီး ကျောင်း၏

ပညာရေးဟာလည်းမူလွန်အထိသာရှိပြီး အလယ် တန်းနဲ့အထက်တန်း ကျောင်းသား\သူများအတွက် ပညာဆက်သင်ရန်အလွန်ပင်ခက်ခဲနေတာတွေရ တယ်။ ကျေးရွာရှိမူလွန်ပညာရေးဟာလည်း အခမဲ့ သင်ကြားခွင့်မရှိဘဲငွေ(သို့)စပါးပေးပြီးသင်ကြားနေ ရတာကိုအုန်းနံချောင်းကျေးရွာရဲ့အလယ်တန်း ကျောင်းသူတစ်ယောက်က ပြောပြထားပါတယ်။

“သမီးကျောင်းကထွက်လိုက်တာ(၇)တန်းတုန်းက ပါ။ချမ်းသာတဲ့မိသားစုကမဟုတ်တော့သမီးသူငယ် ချင်းတွေလိုမြို့ပေါ်မှာကျောင်းမတက်နိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ရွာမှာပဲရှိတဲ့ဆရာ၊ဆရာမတွေနဲ့ပဲ ငါတန်း အောင်သည်အထိသင်ယူခဲ့တယ်။ သမီးရဲ့ ဆန္ဒကတော့ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးရင် BED တက်ပြီးကျောင်းဆရာမလုပ်ချင်တာပါ။နောက်သမီး ၇ တန်း ရောက်လာတော့ ကျောင်းအုပ်ဆရာမက ကျောင်းသားတွေအပေါ်ဈေးကြီးတောင်းလာတယ်။ ရွာကလူတွေရဲ့စီးပွားရေး အခြေအနေအရ ပိုက်ဆံ မပေးနိုင်တော့စပါးကိုပဲကျောင်းအုပ်ဆရာမကိုပေး ကြရတယ်။ သမီး ငါတန်းအောင်ပြီး ၇တန်း တက် မယ် လုပ်တော့ကျောင်းအုပ်ဆရာမက ပြောတယ် အထက်တန်းကျောင်းသားတွေအတန်းလိုက်စပါး ပေးရမယ်လို့။ ငါတန်းဆိုစပါး ငါဆယ်၊ ၇တန်း ဆိုရင် စပါး၇ဆယ်ပေးရမယ်။ တစ်နှစ်ကို စပါး၇ဆယ် ပေးရမယ်ဆိုတော့သမီးမိဘတွေ မထောက် ပံ့ နိုင် ကြဘူးလေ။ ဒါနဲ့ သမီးအစပိုင်းတော့ ကိုယ့်အသုံး စာရိတ်ကိုကိုယ်ရှာသေးတယ်။မနက်စောစောရွာမှာ ဒေသအကြိုက်မုန်းလုပ်ရောင်းတယ်ပိုက်ဆံစုတယ်။ သို့သော်နောက်ပိုင်းတော့အဆင်မပြေမှုတွေဖြစ်လာ တာနဲ့ပဲ သမီးမျှော်လင့်ချက်တွေ ကွယ်ပျောက်ပြီး

ကျောင်းကထွက်လိုက်တာပါ။”လို့ ပိုပြီးပြောပြရှာတယ်။ ဒီအကြောင်း အရာများကိုသုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားများသည် ပညာရေးကိုအလွန်တရာမျှလိုလားတောင်းတကြကဲ့သို့တွေ့မြင်ရတယ်။ သူတို့သည် ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်ပြီး တက်ကြွကြိုးစားကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားများဖြစ်တယ်။ နွေရာသီကာလတွင်စကော်လာမှစဉ်ဆက်မပြတ်ပို့ချပေးနေသောသင်တန်းများကို သူတို့အဖို့ အမြတ်တနိုးတန်ဖိုးထားကြတယ်။အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့သောကျေးရွာများတွင် ပညာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော မည်သည့်အခွင့်အလမ်းမှ မရှိသောကြောင့် ပင်တည်း။

မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များ၏ပညာရေးကဏ္ဍကိုရှေ့ရှုပြီးလက်ရှိကြုံတွေ့နေရတဲ့ပညာရေးအနေအထားဟာဘက်လိုက်တဲ့အနေအထားဖြစ်နေတယ်။ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးပြောရရင် မြို့ပေါ်ရှိ လူငယ်တွေဟာ ကျေးရွာရှိလူငယ်တွေထက်ပညာရေးဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းပိုရနေတာတွေ့မြင်ရတယ်။ ကျေးရွာရှိလူငယ်တွေသည်ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများကိုအမှန်တကယ်လိုချင်တောင်းတနေသော်ငြားလည်း အမှန်တကယ်ပေးစွမ်းနိုင်သော မည်သည့် အဖွဲ့အစည်း(သို့) တစ်ဦး တစ်ယောက်မှမဖြစ်သည့်ပေးနိုင်ကြချေ။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကျေးရွာဒေသရှိ ဒေသခံများသည် ပညာရေးအတွက် အားကုတ်အားခဲ တစ်ဖက်တစ်လမ်းက တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ဆောင်နေကြတယ်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိလူငယ်များ ပညာတတ်မြောက်ရေး အတွက်

ရပ်ရွာအတွင်း ပညားရေးအထောက်အကူပြုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းကာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည်ကိုပေါက်တောမြို့နယ်၊အုန်းနံချောင်းကျေးရွာရှိပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတာဝန်ခံဦးကျော်ဆန်းဝင်းမှ ပြောပြထားသည်။

“ကျွန်တော်တို့ခုလက်ရှိလုပ်ဆောင်နေတာကတော့ ရပ်ရွာရှိလူငယ်တွေ အထူးသဖြင့် အစိုးရပညာရေးကျောင်းမတက်ရောက်နိုင်တဲ့ လူငယ်တွေကို ကျောင်း ပညာရေး တတ်မြောက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေတာပါ။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာအထက်တန်းပညာရေးမရှိဘူးအလယ်တန်းသည်အမြင့်ဆုံးပညာရေးပါ။အထက်တန်းပညာရေးကိုသင်ယူချင်တယ်ဆိုရင်မြို့ပေါ်ဒေသတွေကိုသွားရောက်သင်ယူကြရတယ်။ အလယ်တန်းအောင်မြင်ပြီးအထက်တန်းပညာရေးကိုထပ်မံသင်ယူချင်တဲ့ကျောင်းသားတွေအဲ့ဒီမှာစပြီးအခက်အခဲတွေတော့တာပဲ။ကျွန်တော်တို့ဒီအဖွဲ့အစည်းကိုမတည်ထောင်စဉ်ကမြို့ပေါ်ရှိအထက်တန်းပညာရေးစာရိတ်ကိုမပံ့ပိုးပေးနိုင်တဲ့မိဘများ၏သား၊သားသမီးတွေဟာအလယ်တန်းအဆင့်နဲ့ပဲကျောင်းပညာရေးကိုရပ်တန့်ထားလိုက်ရတယ်။ ဤအကြောင်းအရာတွေကိုအခြေခံပြီးကျွန်တော်တို့ဒီအဖွဲ့အစည်းကို တည်ထောက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့အစည်းကပေးနေတဲ့ ဝန်ဆောင်မှုဟာအထက်တန်းကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားတွေအတွက်အစိုးရကျောင်းဆရာ၊ဆရာမတွေကိုငှားပေးပြီးကျောင်းသားတွေကိုသင်ယူစေပါတယ်။အဲ့ဒီအတွက်လည်းကျွန်တော်တို့ရပ်ရွာတင်မကဘူး၊ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကရွာတွေမှာပါကျောင်းပညာရေးကို ဆုံးခန်းတိုင်အောင် မသင်ယူနိုင်တဲ့ ကလေး

အရေအတွက် လျော့နည်းလာတာတွေ သိသိ
သာသာ တွေ့မြင်နေရပါပြီ။”

နိဂုံး

ရခိုင်ပြည်နယ်ဟာသဘာဝသယံဇာတပေါကြွယ်ဝ
တဲ့ပြည်နယ်တစ်ခုဆိုပေမယ့်လည်းယခုအချိန်အခါ
မှာစီးပွားရေး၊လူမှုရေး၊ ပညာရေး အဘက်ဘက်မှ
ချွတ်ခြုံကျလျက်ရှိနေပါတယ်။

အဲ့သည်လို အဘက်ဘက်မှ ချွတ်ခြုံကျနေရခြင်းအ
ကြောင်းရင်းများစွာရှိတဲ့အထဲက ပညာရေးကဏ္ဍ
မဖွံ့ဖြိုးသေးသည့်အကြောင်းအရာဟာအဓိကအရေး
ကြီးဆုံး ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်နေပါတယ်။ အဲ့သည်လို
မဖွံ့ဖြိုး သေးသည့် ပညာရေးကဏ္ဍကြောင့် အဓိက
ထိခိုက် နစ်နာ ဆုံးရှုံးနေရသူတွေ ကတော့၊
ရခိုင်ပြည်နယ် အတွင်းရှိ (အထူးသဖြင့် ကျေးလက်
နေ) လူငယ်၊ လူရွယ် တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ် ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဏ္ဍနှင့်
ပတ်သက်ပြီးတော့အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကဆောင်
ရွက်မှုတွေရှိနေပေမဲ့လည်း၊ ကျေးလက်နေ လူငယ်၊
လူရွယ်တွေအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ လုပ် ဆောင်
တဲ့အစီအစဉ်တွေကတော့အားနည်းလျက်ပဲရှိနေ
ပါသေးတယ်။

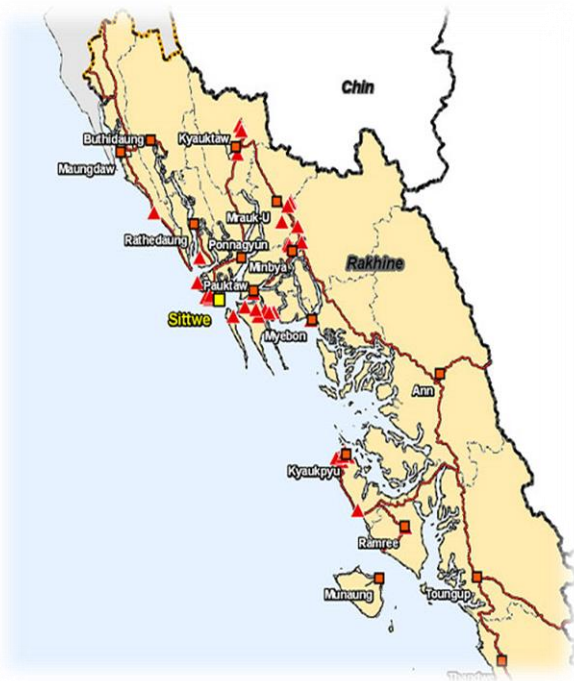
“ကြယ်ကြွေတာအသင့်လားပြောင်းပြန်လားဝေခွဲမရ
သလို”ရခိုင်ပြည်နယ်ကျေးရွာတော်တော်များများရှိ
ပညာရေးသည်လည်းအစစ်မှန်လားအတုယောင်
လားဆိုတာ ဝေခွဲမရဖြစ်နေပါသေးတယ်။

ဒါ့ကြောင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေး
ဆိုင်ရာ အင်အားတောင့်တင်းတဲ့ ပြည်တွင်း၊ပြည်ပ
အဖွဲ့ အစည်းများအနေနဲ့၊ ယခုထက်ပိုမိုပြီးတော့
ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရင် ပိုမို အင်အားကောင်းမွန်တဲ့
ပညာရေး အခြေခံ အုတ်မြစ်တစ်ခုကို လူငယ်များ
အတွက် ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖန်တီးတည်ဆောက် နိုင်မှ
ဖြစ်မှာပါ။နလုံးသားအဟာရ ဖြည့်စည်းပေးနိုင်သော
မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ် မဆိုထား ပေးစွမ်း
နိုင်သော ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများကို ကျေး
လက် နေ လူငယ်များအတွက် အဘက်ဘက်မှ
ပိုင်းဝန်း ဖြည့်စည်းပေးစေလိုပါသည်။

.....*

"အနောက်ဖက်ကမ်းရိုးတန်း၏
လှိုင်းတံပိုးများအကြောင်း တစေ့တစောင်း "

ငြိမ်းသံ

လက်ရှိရခိုင်ပြည်၏ နိုင်ငံရေး အခြေ အနေသည် အတန်ငယ် ရှုပ်ထွေးပြီး ထိလွယ် ရှလွယ် အခြေ အနေ ပင်ဖြစ်သည်။ အဖက်ဖက် မှ နိမ့်ကျနေသော ပညာရေး ၊ စီးပွားရေး အခြေအနေများမှသည် အလုပ် အကိုင် ရှားပါးမှု ပြဿနာများ ၊ ထိုမှတဆင့် ရေကြည်ရာ မြက်နု ရာ ရှာဖွေကြရင်း ဒိုင်ယာစပိုရာ အများ အပြား ပေါ်ထွက်လာမှုကြောင့် ဦးနှောက် ယိုစီးမှု ပြဿနာ သည်လည်း အနာဂတ် ရခိုင်

အရေး ကို တွေးပူစရာ လူမှုရေး အခြေအနေ
များဖြစ် ကြ ပေသည်။

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမှသည် ရခိုင်တို့၏ ပါတီ နိုင်ငံရေးမှာ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ အား ကောင်း ခဲ့ကြပြီး ၊ နောက်ပိုင်းတွင် RNDP နှင့် ALD တို့ ပူးပေါင်းပြီး ရခိုင်အမျိုးသားပါတီ ANP အဖြစ် အလံ တစ်ခုတည်းအောက်တွင် စုစည်းခဲ့ကြသော်လည်း ပါတီတွင်း အကွဲအပြဲ များ ကြောင့် ထင်သ လောက် ခရီး မပေါက် ခဲ့ကြပေ။ လက်ရှိရခိုင်ပြည်လွှတ်တော်ကို ရခိုင် အမျိုးသားပါတီက ထိန်းချုပ်ထား သော်လည်း၊ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရ NLD ပါတီဖက်မှ ရခိုင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ဖွဲ့ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် ANP ၏ ပါတီတွင်း အားနည်းလာမှု ၊ ရခိုင် ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ALD ၏ လူငယ်လူလတ်ပိုင်းများဖြင့် အသစ်တဖန်ဦးမော့ လာမှုများဖြင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ၏ ရလဒ်နှင့် ဖြစ်ပေါ် လာမည့် နိုင်ငံရေး ကစားကွက် အခင်းအကျင်း များကား စောင့်ကြည့်ချင်စရာပင်ဖြစ်သည်။

တစ်ဖက် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်တွင် NCA လက်မှတ် မထိုးထားသည့် ရက္ခိုင့်တပ်မတော် AA အနေ ဖြင့် မြောက်ပိုင်း မဟာမိတ်အဖြစ် KIA, TNLA, MNDA တို့နှင့် စစ်ရေး လှုပ်ရှား မှုများကိုလည်း တွေ့မြင်လာရသည်။ အဆိုပါ ရက္ခိုင့်တပ်မတော် (ULA/AA) သည် ရခိုင် တော်လှန်ရေး ကာလ တောက်လျှောက် အင်အား အကောင်းဆုံး စုစည်း နိုင်ခြင်းဟုပင် ဆိုရမည်ပင်။ ၎င်းတို့သည် UWSA ခေါ် "ဝ"တပ်ဖွဲ့ ၊ SSPP ခေါ် ရမ်းတပ်ဖွဲ့

၊NDAAခေါ်မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့စသည့် စစ်ရေး အင်အား ၊ စီးပွားရေးအင်အားတောင့်တင်းသည့်လက်နက် ကိုင် တော်လှန်ရေးအင်အားစုများနှင့် နီးကပ် သည့် ဆက်ဆံရေး ရှိနေသည်။ နောက် ကရင် အင်အားစုများဖြစ်သည့် ဗိုလ်မှူး စောဆန်းအောင်၏ DKBA ခွဲထွက်အဖွဲ့ ၊ KNLA တပ်မဟာတချို့နှင့် လည်းနီးစပ်သည့်ဆက်ဆံ ရေးကိုတွေ့မြင်ရသည်။ ယခုနှစ်အတွင်းတွင်ပင် ရခိုင်ပြည်နှင့် ချင်းပြည် အတွင်း တွင် ရက္ခိုင့် တပ် မတော် နှင့် မြန်မာ တပ်မတော် တို့ ထိတွေ့မှု ၁၀ ကြိမ်ထက် မနည်းရှိခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ၂၀၁၅ မှ စတင်ခဲ့ သည့် AA နှင့် မြန်မာတပ်မတော်၏ တိုက်ပွဲများ သည် ပလက်ဝမြို့နယ်၊ကျောက်တော်မြို့နယ်၊ ရသေ့ တောင်မြို့နယ် များရှိ တောတောင် ထူထပ်ပြီး ပျောက်ကျားစစ်အတွက် ရေခံမြေခံ ကောင်း သော ဒေသများတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ကြသည်။ ရခိုင်ဒေသသည် မိုးများပြီး ရေကြောင်းခရီးကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြု ရသော ဒေသ ဖြစ်သည့်အတွက်ပွင့်လင်းရာသီဖြစ်သည့်နွေရာသီ နှင့် ဆောင်းနှောင်းကာလ များတွင် တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန် လေ့ရှိသည်။ သို့သော် ယခုနှစ် ၂၀၁၈ တွင်ကားမိုးဦးကာလအထိ တိုက်ပွဲများပြင်းထန်ခဲ့ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ လက်ရှိတွင် NCA လက်မှတ်ထိုးထားသောရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေး ပါတီ/ တပ်မတော် (ALP/ALA) အနေဖြင့် အမျိုးသားအဆင့်နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲလုပ်ခွင့်မရ သေးပေ။ ထို့ပြင် မြောက်ဦးဖြစ်စဉ်အတွင်း သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းခံရခြင်း၊ ရခိုင်အမျိုး သားပါတီ ANP ၏ ဖယ်ဒရယ် သင်တန်း

တားမြစ်ခံရခြင်း စသည့်များကြောင့် NLD အစိုးရနှင့် စစ်တပ်၏ ရခိုင်ပြည်နိုင်ငံရေး ဖြစ်စဉ်များအားကိုင်တွယ်ပုံမှာမေးခွန်းထုတ်စရာပင် ဖြစ်သည်။ဆယ်စုနှစ်များကြာအောင် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးလုပ်လာသောရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက် ရေးပါတီ(ALP/ALA)၏စစ်ပန်းလာမှု၊လူငယ်လူလတ်ပိုင်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရက္ခိုင့်အမျိုး သားအဖွဲ့ချုပ် / ရက္ခိုင့်တပ်မတော် (ULA/AA) ၏ ဦးမော့လာမှုနှင့်အတူ ၎င်း အင်အားစု နှစ်ခုကြား ပွတ်တိုက်မှုများလည်း ဖြစ်ပေါ် ခဲ့သည်။ တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက်ကြား အပြန် အလှန် လက်ညှိုးထိုးစွပ်စွဲမှုများနှင့်အတူရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးပါတီ /တပ်မတော် (ALP/ALA) ၏ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်အခြေစိုက်ရိန်းဂျားတပ်ရင်းဌာနချုပ်ကို ရက္ခိုင့် တပ်မတော် (AA) မှ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် သိသာထင်ရှားသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ထိုတိုက်ပွဲဖြစ်စဉ် အတွင်း ALP ရိန်းဂျားတပ်ရင်း၏ တပ်ရင်းမှူးအဆင့်ရှိသော ဗိုလ်မှူး ခိုင်မီးသွေး ကိုယ်တိုင် ရက္ခိုင့်တပ်မတော် (AA) သို့ဖက် ပြောင်းခိုလှုံမှုများရှိခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ တခြား ရခိုင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အင်အားစုဖြစ် သည့် ရခိုင်အမျိုးသားကောင်စီ/ ရခိုင်ပြည်တပ်မ တော် (ANC / AA) မှ အမျိုးသား အဆင့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကိုမကြာသေးမှီက ထိုင်းနိုင်ငံတွင်း တစ်နေရာ၌ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းဆွေးနွေးပွဲသို့ လည်း ရက္ခိုင့်တပ်မတော် (AA) မှ ကိုယ်စား လှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့သည်ကို မတွေ့ရပေ။ တခြား လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်မှု ဖြစ်စဉ်

တစ်ခုဖြစ်သည့် ရခိုင်ပြည် မောင်တော ဒေသအား ARSA စစ်သွေးကြွများ ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်မှုသည် ၂၀၁၂ တွင်းဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခ၏ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များ ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်း စစ်သွေးကြွများအား မြန်မာ့ တပ်မတော် မှ နယ်မြေရှင်းလင်းရေး လုပ်ရာ တွင် လူမျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့ သည်ဟု နိုင်ငံတကာ၏ အပြစ်တင် စွပ်စွဲမှုများ ကို စစ်တပ်နှင့်လက်ရှိ NLDအစိုးရတို့ ခါးစည်းခံနေရ သည်။

ရခိုင်ပြည်နိုင်ငံရေး ဖြစ်စဉ်များ၌ အပေါင်း လက္ခဏာ ဆောင်သော ဖြစ်စဉ်များထဲမှ တစ်ခုမှာ ရခိုင် လူငယ် ညီလာခံ (၂၀၁၈) ကို မေလ ၁ ရက်နေ့မှ ၅ ရက်နေ့ထိ တောင်ကုတ်မြို့တွင် ကျင်းပ ပြုလုပ် နိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

စာရေးသူကိုယ်တိုင် မြို့နယ်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည့် ဤဖြစ်စဉ်တွင် ရခိုင် ပြည်တွင်း နှင့် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်သို့ ပြန့်ကျဲ ရောက်ရှိ နေ သော ရခိုင်လူငယ်များ၊ မျိုး နွယ်စု များ (ကမာန်နှင့် မရမာကြီး မျိုး နွယ်စုများကား အခက်အခဲများ ကြောင့် မပါဝင်နိုင်ခဲ့ပေ) တစုတစည်းတည်း ခေါင်းချင်း ဆိုင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လူငယ်နှင့်နိုင်ငံရေး၊ လူငယ်နှင့် မူးယစ် ဆေးဝါး၊ လူငယ်နှင့်ပညာရေး၊လူငယ်နှင့်အလုပ် အကိုင် အခွင့်အလမ်း စသည်ဖြင့် နယ်ပယ်စုံမှ ပြဿနာများ အတွက် ရခိုင်လူငယ်ညီလာခံ တွင် စုပေါင်း အဖြေ ရှာခဲ့ကြသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ထွက်ပေါ် လာသော မူဝါဒများ ၊ လုပ်ငန်း စဉ်များ ကို အကောင်အထည်

ဖော်ရာ၌ အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် မြို့နယ် ကိုယ် စားပြု တစ်ဦးစီရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးလေးစားမှုဖြင့် စုစည်း အဖြေရှာ ခဲ့ခြင်း သည်ပင်လျှင် ရခိုင်လူငယ်ညီလာခံ (AYC) ၏ အနှစ်သာရ ဖြစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေး ဒီရေ မြင့်တက် နေချိန်တွင် ရခိုင်လူငယ်ညီလာခံ တစ်ခုကို အခက်အခဲ များကြားမှ ကျင်းပခဲ့နိုင် ခြင်းသည်ပင်လျှင် ရခိုင်လူငယ်ထုတစ်ရပ်လုံး၏ စုစည်းမှုနှင့် အောင်မြင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ရခိုင်ပြည် နိုင်ငံရေး အခင်း အကျင်းသစ် တစ်ခု ၂၀၂၀ အလွန်တွင် ပေါ်ထွန်း လာရန် မျှော်မှန်းရပေသည်။ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့အင်အားကြီးနိုင်ငံ ၂ နိုင်ငံ၏ ပထဝီနိုင်ငံရေး ကစားကွက်အတွက် ရခိုင်ဒေသ၏ အရေးပါမှု ၊ လူဦးရေ ပေါက်ကွဲမှု မြန်ဆန်သည့် ဘင်္ဂလား ဒေ့ရှ်နိုင်ငံ နှင့် နယ်စပ် ပြဿနာများ စသည့် စိန်ခေါ်မှုများအား ရခိုင် နိုင်ငံရေးပါတီများ ၊ လက်နက် ကိုင် တော်လှန် ရေး အင်အားစုများ အတူတူ ခေါင်းချင်းဆိုင် ကျော်လွှားရန် လိုအပ် ပေသည်။ အနာဂတ်နိုင်ငံ ရေး ဘုံရည်မှန်းချက် အတွက် လက်တွဲ၍ တိုက်ပွဲ ဝင်ကြရန် လိုအပ် သည်။ ဤနေရာတွင် ရခိုင်လူထု တစ်ရပ်လုံး အနေဖြင့် ဂိုဏ်းဂန စွဲမထားပဲ အချင်းချင်း လေးစားမှု များဖြင့် ရှေ့ဆက်ရန်လိုအပ်သည်။

မည်သို့ပင် ဆိုစေ ကာမူ အဖက်ဖက်မှ နိမ့်ကျနေသော အနောက် ဖက်ကမ်းရိုး တန်း ဒေသ

ပြန်လည်ဦးမော့လာရန် မျိုးဆက် များ အများကြီး
အချိန်ပေးကြိုးစားရဦးမည်သာ....။

(ဝန်ခံချက်- စာရေးသူသည် နိုင်ငံရေး အကြောင်း
နှစ်သက်သည့် ပညာရှင် တစ်ဦး မဟုတ်ပါ။ ရှုပ်ထွေး
သည့် ရက်စွဲနှင့် နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းကို မိမိတီး
ခေါက်မိ သလောက် သာ ရေးသား ထားခြင်း ဖြစ်
ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ ဆောင်းပါးသည် ပြည့်စုံ
သည့် ဆောင်းပါး တစ်ခုမဟုတ်သလို အမှား
အယွင်း များ ပါကောင်းပါ ပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ကို
သည်းခံနားလည်ပေးကြပါရန်။)

.....*

“ရခိုင်ပြည် မြောက်ပိုင်းအရေးနဲ့ နိုင်ငံတကာ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံး (ICC) ကိစ္စအမေးအဖြေ”

ဟောမာန်ဦး

ရခိုင်ပြည်မြောက်ပိုင်းက မူဆလင်တွေ ကို အဓမ္မ
နှင့် ထုတ်ခွဲတယ်ဆိုတဲ့ စွတ်စွဲချက်နဲ့ ပက်သက်လို့
မြန်မာနိုင်ငံ ရဲ့ လေ့လာတင်ပြချက်နဲ့ သဘောထား
အမြင်ကို ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထားပြီး
အကြောင်းပြန်ပေးဖို့ ICC တရားသူကြီး တွေက
တောင်း ခံထားပါတယ်။ ICC ရဲ့ ဥပဒေအရာရှိ
တစ်ဦး ဖြစ်သူ Miss Fatou Besouda ဆို က
မူဆလင် တွေ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
နိုင်ငံဖက်ကို ထွက်ပြေးသွားတဲ့ ကိစ္စနဲ့ ပက်သက်ပြီး
ICC မှာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိမရှိ အဆုံးအဖြတ် ပေး
ဖို့ လျှောက်လဲ မေးမြန်းခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း တရားရုံးက
မြန်မာ အစိုးရကို ဆက်သွယ်တောင်းခံခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ
တယ်။

မြန်မာအစိုးရ အနေနဲ့ ICC အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံမဟုတ်တဲ့
အတွက် တုန့်ပြန်စရာ အကြောင်းမရှိဘူး လို့ နိုင်ငံ

တော် အတိုင်ပင်ခံ ရုံးပြောရေး ဆိုခွင့်ရှိသူ
ဦးဇော်ဌေး က RFA သတင်းဌာန ကို ဖြေကြား
သွားခဲ့ ပါတယ်။

မြန်မာအစိုးရ အနေနဲ့ တုန့်ပြန်သည် ဖြစ်စေ
မတုန့်ပြန်သည် ဖြစ်စေ ဒီကိစ္စနဲ့ ပက်သက်လို့
ICCမှာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိမရှိဆိုတာကို
တရားရုံးကအဆုံးအဖြတ်ပေးရ တော့မှာ

ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေး ကြီး
တဲ့ ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်တဲ့ အလျှောက် အသေအချာ
အလေး ထားပြီး ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းဖို့ လိုအပ်တဲ့
အခြေ အနေတစ်ခု ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ပြသနေ
ပါတယ်။

ဒီ ICC ပြဿနာဟာ ပြည်တွင်းမှာ ရော နိုင်ငံ
တကာ အသိုင်းအဝိုင်းမှာပါ ရခိုင်ပြည် ပဋိပက္ခ
ကိုစောင့်ကြည့် လေ့လာနေကြတဲ့ သူတွေ
အကြား အာရုံစိုက်မှု တွေကို ပိုမြင့်တက်လာ
စေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် စာရေးသူ ဒီကိစ္စနဲ့
ပက်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်
တစ်ချို့ ကို အမေးအဖြေ ပုံစံ နဲ့ လေ့လာမိ
သလောက် ရေးသားတင်ပြဖို့ တွေးမိပါတယ်။

အမှန်တော့ နိုင်ငံတကာ ဥပဒေ တွေ နိုင်ငံတကာ
တရားရုံးဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွေ ဟာတော်
တော် သိမ်မွေ့ နက်နဲပါတယ်။ စာဖတ်သူတွေ
အနေနဲ့ မေးခွန်းပေါင်း မြောက်များစွာရှိနိုင်ပါတယ်။
အဲဒါတွေ အားလုံးကို ခြုံငုံမိအောင် စာမျက်နှာ
သုံးလေးမျက်နှာနဲ့ ရှင်းလင်း ရေးသားဖို့ ဆိုတာ

မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ရခိုင်ပြည်အရေးကိစ္စနဲ့
ICC နဲ့ ဆက်စပ်လို့ အသင့်တော်ဆုံးလို့ စာရေးသူ
အနေဖြင့် သုံးသပ်မိတဲ့ အကြောင်းအရာ အချက်
အလက် (၁၀) ခု ကိုဘဲ ရိုးရှင်းဆုံးဖြစ်အောင်
ကြိုးစားပြီး အဓိက ထားရေးသား လိုက်ပါတယ်။

၁။ နိုင်ငံတကာ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံး International Criminal Court (ICC) ဆိုတာ ဘာလဲ။

၁၉၉၈ ခုနှစ်မှာ Rome Statute ကိုသဘောတူ
ချမှတ်ခဲ့ ပြီး ICC ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့ ကြ
ပါတယ်။ တရားရုံးကတော့ နယ်သာလန် နိုင်ငံ ရဲ့
The Hague မြို့မှာ တည်ရှိပါတယ်။

ကနေ့ အချိန်အထိ အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၂၃ နိုင်ငံ
ရှိပြီး အမှီ ပေါင်း ၂၆ မှု ရုံးတော်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး
ဖြစ်ပါတယ်။ အာဆီယံ နိုင်ငံတွေ ဖြစ်တဲ့ ဖိလစ်ပိုင်
နဲ့ ကမ္ဘောဒီးယားတွေ ဟာ အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံတွေ
ဖြစ်ကြပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ ဘင်္ဂလား
ဒေ့ရှ် နိုင်ငံက လည်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။
မြန်မာနိုင်ငံကတော့ အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံ မဟုတ်ပါ။

ICC ဟာ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ အစည်းမဟုတ်ပါဘူး။
ဒါပေမယ့် ကုလသမဂ္ဂ နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု
ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု တွေ ရှိပါတယ်။ တကယ်
လို့ အခြေအနေ တစ်ခု ဟာ ICC ရဲ့ တရားစီရင်
ပိုင်ခွင့် အာဏာ အတွင်း မရှိဘူးဆိုရင် ကုလ သမဂ္ဂ
လုံခြုံရေးကောင်စီက နေ တစ်ဆင့် လွှဲပေးပြီး
တရားစီရင်ခွင့် အာဏာ ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။ ဆူဒန်

နဲ့ လျစ်ပျား နိုင်ငံ ကိစ္စတွေမှာ ဒီလို ဆောင်ရွက်ခဲ့တာတွေ ရပါတယ်။

နိုင်ငံတကာ တရားရုံးဖြစ်တဲ့ International Court of Justice (ICJ) နဲ့ မရောထွေးဖို့ လည်းထည့်ပြောချင်ပါတယ်။ ICJ က ကုလသမဂ္ဂ တရားရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါတယ်။ The Hague မြို့မှာ တည်ရှိတာပါ။ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံတွေ အကြားမှာ ဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုတွေကို ဖြေရှင်းပေးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍ ကိုထမ်းရွက်ပါတယ်။ ICC နဲ့ ICJ တရားစီရင်ခွင့် အာဏာတွေ ကွဲပြားပါတယ်။

၂။ ICC ကို ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တည်ထောင်ခဲ့ပါသလဲ။

တရားရုံးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူတွေ ပြစ်ဒဏ်ကနေ ကင်းလွတ်ခြင်း ပပျောက်အောင်၊ ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူတွေ အနေနဲ့ အဲဒီကျူးလွန် တဲ့ ရာဇဝတ်မှု တွေ အတွက် တာဝန်ခံယူမှု ရှိအောင် နဲ့ ဒီလို ရာဇဝတ်မှု မျိုးတွေ နောက်ဆက်မဖြစ်အောင် ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် တွေတွေရပါတယ်။

၃။ ဘယ်လို ရာဇဝတ်မှု မျိုးတွေအတွက် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ ရှိပါသလဲ။

Rome Statute လို့ ခေါ်တဲ့ တရားရုံးကို တည်ထောင်တဲ့ စာချုပ် အရ ရာဇဝတ်မှု အမျိုးအစား ပေါင်း လေးမျိုး အတွက် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့

၁) Genocide (လူမျိုးတုန်း သတ်ဖြတ်မှု)

၂) Crimes against Humanity (လူသားဖြစ်တည်မှု အပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုများ)

၃) War crimes (စစ်ရာဇဝတ်မှုများ)

၄) Crime of aggression (အချုပ်အခြာအာဏာ ရှိတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအပေါ် ကျူးကျော်ရန်စခြင်း) တို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီရာဇဝတ်မှု အမျိုးအစားတစ်ခု ချင်းစီရဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်တွေကို Rome statute ထဲမှာ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဥပမာ အားဖြင့် နံပါတ် (၂) ရာဇဝတ်မှု အမျိုးအစားမှာ ဆိုရင် ကျူးလွန်တဲ့ ပုံစံမျိုးပေါင်း ၁၅ ခု တောင်ဖွင့်ဆိုထား ပါတယ်။ ပြည်သူလူထု တွေကို အစုလိုက် အပြုံလိုက် သူတို့နေထိုင်တဲ့ နေရာဒေသ ကနေ အမွေနှင့်ထုတ်ခြင်း ၊ ကျေးကျွန် အဖြစ် သွတ်သွင်းခြင်း စတာ တွေ ပါဝင်ပါတယ်။

အခုလက်ရှိ ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း ကိစ္စ ရုံးတော် သို့ ရောက်သွားတာဟာ နံပါတ် ၂ ရာဇဝတ်မှု အမျိုးအစားအောက်မှာ အကျုံး ဝင်ပါတယ်။ အစုလိုက်အပြုံလိုက် အမွေနှင့်ထုတ်မှု (Deportation) စွတ်စွဲချက်နဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

၄။ အစုလိုက် အပြုံလိုက် နှင်ထုတ်မှု ဆိုတာဘာလဲ။

နိုင်ငံတကာ ဥပဒေတွေ နဲ့ အညီ မဟုတ်ဘဲ လူအုပ်စု တစ်စုကို သူတို့ ဥပဒေအရတရားဝင်

နေထိုင်ရာ ဒေသကနေ အင်အားသုံးပြီး အဓမ္မ
မောင်းထုတ်ခြင်း လို့ Rome statute မှာ အဓိပ္ပါယ်
အဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။

**၅။ ICC ရဲ့ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာဟာ
ဘယ်လောက်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်
ကျင့်သုံးနိုင်ပါသလဲ။**

ICC ရဲ့ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အခြေအနေ
သုံးရပ်ရှိပါတယ်။

က) Rome statute အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံတွေ ရဲ့
နယ်နိမိတ် အတွင်းမှာ ICC ရဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ
အကျုံးဝင်ပါတယ်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေ ရဲ့
နိုင်ငံသားတွေ ကျူးလွန်တဲ့ ရာဇဝတ်မှုတွေ
လည်းပါဝင်ပါတယ်။

ခ) အဖွဲ့ ဝင်မဟုတ်ပေမယ့် ICC ရဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့်
အာဏာကို လက်ခံ ထားတဲ့ နိုင်ငံတွေ ရဲ့
နယ်နိမိတ်အတွင်းမှာ လည်း အကျုံးဝင်ပါတယ်။

ဂ) ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ ရဲ့
ဆုံးဖြတ်ချက် အရ အခြားနိုင်ငံတွေ အပေါ်
တရားစီရင်ခွင့် ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။

**၆။ မြန်မာနိုင်ငံ အပေါ် ICC ရဲ့ တရားစီရင်ခွင့်
အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။**

ကျွန်တော် တို့ နိုင်ငံက အဖွဲ့ ဝင် နိုင်ငံမဟုတ်ပါ။
ICC ရဲ့ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို
လက်ခံသဘောတူထားခြင်းလည်း မရှိပါ။

ဒီနှစ် ဧပြီနဲ့ မေလ တုန်းက ကုလသမဂ္ဂ
လုံခြုံရေးကောင်စီမှာ ရခိုင်မြောက်ပိုင်းကိစ္စကို ICC
ထံလွှဲပြောင်းနိုင်ဖို့ အတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့တာတွေ
ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အောင်မြင်မှု မရခဲ့ကြပါဘူး။

ဒီအချက်တွေကို ကြည့် ရင်တော့ ICC ရဲ့
တရားစီရင်ခွင့် အာဏာ ဟာ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်
ရှိမရှိ ရှင်းနေပါတယ်။

**၇။ ICC ဟာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်တဲ့ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
နိုင်ငံအပေါ်မှာ စီရင်ခွင့်အာဏာရှိပါတယ်။
ထွက်ပြေးသွားတဲ့ ရခိုင်မြောက်ပိုင်းက
မူဆလင်တွေဟာ ဘင်္ဂလားနိုင်ငံထဲကို
ရောက်ရှိနေတာပါ။ ဆိုတော့ ဒီကိစ္စမှာ ICC ရဲ့
တရားစီရင်ခွင့် အာဏာ သက်ရောက်မှု ရှိနေတယ်
လို့ မဆိုနိုင်ဘူးလား။**

ဘင်္ဂလီမူဆလင်တွေ အဓမ္မ နှင်ထုတ်ပြောင်းရွှေ့
ခံရမှု၊ စွတ်စွဲချက်နဲ့ ပက်သက်ပြီး တရားရုံးရဲ့
စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ ကျင့်သုံးခွင့် ရှိမရှိ
အဆုံးအဖြတ်ပေး ဖို့ ICC ရဲ့ ဥပဒေအရာ ရှိ Miss
Fatou Besouda က ဧပြီလ မှာ တရားရုံးကို
မေးမြန်းလျှောက် ထားခဲ့ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ လျှောက်လဲ မေးမြန်းချက်က အဆိုပါ မေးခွန်း
နဲ့ဆက်စပ်တဲ့ ငြင်းခုံချက်အပေါ်မှာ အဓိက အခြေခံ
ပါတယ်။ အဓမ္မနှင်ထုတ်ခြင်း (Deportation) ပြစ်မှု
သဘောသဘာဝ အရ နိုင်ငံတွေ ရဲ့ နယ်နိမိတ်ကို
ကျော်လွန်ဖြတ်ကူးမှုတွေ ပါဝင်နေတာကြောင့် ICC
ရဲ့ တရားစီရင်ခွင့်အာဏာ ဟာ ယခုစွတ်စွဲ ထားတဲ့

အမျှ အပေါ်မှာ အကျိုးဝင်သက်ရောက်မှု ရှိသင့်
တယ်လို့ တင်ပြထားပါတယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ ပက်သက်ပြီး မတူကွဲပြားတဲ့ ဥပဒေဆိုင်ရာ
သုံးသပ်ချက် နဲ့ ငြင်းခုံမှု တွေ ပေါ်ထွက် လာတာ
တွေလည်း ရှိနေပါတယ်။

**၈။ Miss Fatou Besouda ရဲ့
လျှောက်လဲတင်ပြချက်နဲ့ ပက်သက်လို့
ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။**

သူ့ ရဲ့ တင်ပြချက်မှာ အဓိက အားနည်းချက်
သုံးချက်တွေပါတယ်။

ပထမတစ်ချက် က အခု မူဆလင်တွေ အစု လိုက်
အပြု လိုက်ထွက်ပြေးသွားတာဟာ မြန်မာ့ လုံခြုံ
ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ နဲ့ ပြည်သူအချို့ က မောင်းထုတ်
တဲ့ အတွက်ကြောင့်လို့ စွတ်စွဲထားပါတယ်။
ဒီပဋိပက္ခ မှာ တိုက်ရိုက် ပါဝင်ပတ်သက်နေတဲ့
အခြားအင်အားစု တွေနဲ့ အကြောင်းခြင်းရာ
အားလုံး ကို သူမအနေနဲ့ ထည့်သွင်း စဉ်းစား
ထားခြင်းမရှိပါဘူး။ အုပ်စုတစ်ခု ရဲ့ လုပ်ဆောင်
ချက် ကြောင့်သက်သက်ပဲ ယခု လို ထွက်ပြေး
တိမ်းရှောင်မှု တွေ ဖြစ်ရတာလို့ စွတ်စွဲရင် အဲဒီ
သုံးသပ်ချက်ဟာ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု မရှိပါဘူး။

ဒုတိယ အချက်က ရခိုင်ပြည်က နေထွက်ပြေး
သွားတဲ့ မူဆလင် ၆၇၀၀၀၀ ကျော်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံ
အတွင်းမှာ ဥပဒေအရ တရားဝင် နေထိုင်လျက်
ရှိသူတွေ ဆိုပြီးဖော်ပြထားတာတွေပါတယ်။
အဓမ္မနှင့်ထုတ်ခြင်း ပြစ်မှု အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်အရ
နှင့်ထုတ်ခံရတဲ့သူတွေဟာ သူတို့ နေထိုင်ရာ

ဒေသမှာ ဥပဒေအရ တရား ဝင်နေ ထိုင်သူ
တွေဖြစ်ရမယ် လို့ ဆိုပါတယ်။ ယခုထွက်ပြေး
သွားတဲ့ မူဆလင်တွေ အားလုံးဟာ အမှန်တကယ်
ဥပဒေအရ တရားဝင်နေထိုင်သူတွေ ဖြစ်သလား
ဆိုတာ မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်နေပါတယ်။

တတိယ တစ်ချက် အနေနဲ့ ပြောချင်တာက အဆိုပါ
အဓမ္မနှင့်ထုတ်မှု ဖြစ်တယ်ဆိုပါအုံးတော့ ဒီလို
အဓမ္မနှင့်ထုတ်မှုဟာ မြန်မာနိုင်ငံနယ်နိမိတ်
အတွင်းမှာ စဖြစ်တာပါ။ ပြီးတော့မှ တစ်ဖက်
နိုင်ငံ ကို ပြောင်းရွှေ့ ထွက်ပြေးသွားကြရတာပါ။
အဲဒါကြောင့်မို့ အခင်းစဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့
နယ်နိမိတ်ဟာ ICC ရဲ့ တရားစီရင်ခွင့် အာဏာ
အတွင်းမှာ ရှိမနေပါဘူး။

**၉။ တရားရုံး ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ရ လဒ်က
ဘယ်လိုဖြစ်လာ နိုင်ခြေရှိပါသလဲ။**

နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ရှေ့နေတွေ နဲ့ နိုင်ငံ
တကာ လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ တွေ ကတော့ ICC ရဲ့
တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် ရရှိနိုင်ရေးအတွက် တွန်းအား
ပေးနေကြတာတွေ လည်းရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့်
ICC အနေနဲ့ အဆိုပါ ကိစ္စ အတွက် တရားစီရင်
ပိုင်ခွင့် ရှိတယ် လို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့ ဥပဒေ ဆိုင်ရာ
အခွင့်အလမ်း အတော်လေး နည်းတယ်လို့
သုံးသပ်မိပါတယ်။

၁၀။ နောက်ဆုံးအနေ နဲ့ ဘာများထပ်
ပြောချင်ပါသေးလဲ။

Miss Fatou Besouda ဟာ ICC ရဲ့ ဥပဒေ အရာရှိ
တစ်ယောက် အနေနဲ့ တရားရုံးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့
အညီ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာကို လုပ်တာပါဘဲ။
ဒါပေမယ့် သူမရဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ဟာ
ရခိုင်ပြည် မြောက်ပိုင်း ပဋိပက္ခ နဲ့ ဆက်နွှယ်နေတဲ့
လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု၊ စွတ်စွဲချက် တွေကို
နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းက နေဒီထက်မက
အာရုံစိုက်ပြီး မြန်မာ အစိုးရ အပေါ်မှာ ပိုပြီး
ဖိအားများလာအောင် ကြိုးစားတဲ့ ဆောင်ရွက်မှု
တစ်ခုထက် ပိုပြီးဖြစ်လာနိုင်ခြေ အခွင့်အလမ်း
အရမ်းနည်းပါတယ်။

တကယ်လို့ တရားရုံးအနေနဲ့ တရား စီရင်ပိုင်ခွင့်
အာဏာ ရှိတယ် လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ရင် နိုင်ငံတကာ
ဥပဒေ အသိုင်းအဝိုင်းမှာ ဂယက်ရိုက်သွားနိုင်ပြီး
ဥပဒေဆိုင်ရာ ငြင်းခုံမှုတွေ နဲ့ မေးခွန်း ထုတ်စရာ
တွေ အတော်လေးဖြစ်လာမှာ မလွဲမသွေ ပါဘဲ။
ဒီအတွက် မြန်မာအစိုးရအနေ နဲ့ လည်း ဘယ်လို
ရင်ဆိုင်မလဲ ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

*(ဦးဟေမာန်ဦးသည် လူ့အခွင့်အရေး သုတေသီ
တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဗြိတိန်နိုင်ငံ Essex တက္ကသိုလ်တွင်
Master in Theory and Practice of Human
Rights ဘာသာရပ်ကို လေ့လာသင်ယူခဲ့ ပါသည်။)*

“လက်ဆင့်ကမ်း ယဉ်ကျေးမှု”

ထန်းရွက်စိမ်း

ခေတ်ရေစီးတွေ တိုးတက် လာသည့်အလျောက်
နေထိုင်မှုပုံစံတွေ ပြောင်းလဲလာတယ်။ ဝတ်စား
ဆင်ယင်မှုတွေ ပြောင်းလဲလာတယ်။ လူတွေရဲ့
စိတ်နေစိတ်ထားတွေကအစ ပြောင်းလဲလာကြ
တယ်။ မြို့ပြကလူတွေက တစ်ခြားနိုင်ငံတွေရဲ့
ပုံစံတွေကို အတုပြုပြီး ပြောင်းလဲကြသလို၊
ကျေးလက်မှာရှိတဲ့ လူငယ် လူကြီးတွေကလည်း
မြို့ပြရဲ့ အငွေ့အသက်တွေ လွှမ်းခြုံ ခံလာကြ
ရတယ်။ ယခင်က ကျေးလက် အညာဒေသတွေမှာ
ဆိုရင်ဖြင့် အလှူကြီး အလှူငယ် အိုးစည် ခိုးပတ်သံ
တွေနဲ့ စည်ကားပြီး ချစ်စရာ ကျေးလက်ရဲ့
အငွေ့အသက်တွေကို တွေ့မြင်ကြရတယ်။ ခုများမှာ
တော့ အလှူတစ်ခုလုပ်ရင်ဖြင့် လူကြီးသူမ နားမ
လည်နိုင်တဲ့ခေတ်ပေါ်တေးသံချင်းတွေနဲ့အနောက်
တိုင်းတေးသီချင်းတွေဟာဖြင့် သာရေးလည်း ဒီ

*

သီချင်း နာရေးလည်း ဒီသီချင်းလို ဖြစ်နေတာကို ကြားကြရမှာပါ။

ခေတ်ကြီးက တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ မိမိတို့ရဲ့ ရိုးရာဓလေ့၊ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာများကို မပျောက်ပျက် မတိမ်ကောသွားအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ဖို့လိုအပ်လာပါတယ်။

ရေစီးကြောင်းနဲ့အတူ မိမိတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းတွေဟာ မျှော့ပါသွားလို့ မဖြစ်ပေဘူး။ ကိုယ်ကိုတိုင်ကလည်း ဒီကိစ္စဟာ လုပ်သင့်တဲ့အရာတစ်ခုလုပ်ကိုလုပ်ရမယ့် ကဏ္ဍ တစ်ခု ဆိုတာကို မြင်အောင်ပြဖို့လည်းလိုမယ်။

စာရေးသူရောက်ခဲ့ဖူးတဲ့မွန်လေးတိုင်း၊ညောင်ဦးမြို့ အတွင်းမှာရှိတဲ့ စက်စက်ယိုရွာလေးမှာ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုလေးကိုလက်ဆင့်ကမ်းထိန်းသိမ်းထား တဲ့အကြောင်းမျှဝေပေးချင်ပါတယ်။လူဦးရေ၉၀၀ခန့် နီးပါးသာရှိတဲ့ ရွာလေးတစ်ရွာဖြစ်ပါတယ်။ ရွာမှာ မူလတန်းကျောင်းလေး တစ်ကျောင်းသာရှိပြီး လူဦး နည်းပါးလှပါတယ်။ ရွာသူရွာသား အများစုဟာ ယာအလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်ကြတယ်။ သတင်းမီဒီယာ တွေ တိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ အဲဒီရွာလေးက လူအများရဲ့ စိတ်ဝင်စားခြင်းကို ခံနေရတယ်။ အဓိက အကြောင်းရင်းက သူတို့ရွာမှာ လက်ဆင့် ကမ်းထိန်းသိမ်းထားတဲ့ ဆံပင်ထုံးဖွဲ့ယဉ်ကျေးမှု ကြောင့်လို့ ဆိုရမှာပါ။ စက်စက်ယိုရွာလေးကို တစ်ကူးတစ်က လာရောက်လည်ပတ် ကြည့်ရှုတဲ့ ပြည်တွင်းခရီးသွားတွေရှိသလို၊ ပြည်ပ နိုင်ငံရပ်ခြား ကခရီးသွားတွေ လာရောက်လေ့လာသူတွေကို လည်း တွေ့မြင်ခဲ့ရပါတယ်။ ရွာမှာရှိတဲ့ ခလေးတွေနဲ့

တစ်ကူးတစ်က စာတ်ပုံတွေလာရိုက်ကြတယ်။ သတင်းမီဒီယာကြောင့်တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်နား နဲ့လူအများစိတ်ဝင်စားခြင်းကိုခံရတဲ့ရွာလေး ဖြစ်လာ ပါတယ်။ ကဲ ဒါဆိုရင်ဖြင့် စာဖတ်သူတို့ စဉ်းစားဖို့လိုလာပြီပေါ့။အညာဒေသမှာရှိတဲ့ကျေးရွာ လေးတစ်ရွာက ဘာတွေများ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းနေလို့ပါလဲ။ဘယ်အရာတွေကခရီးသွားတွေ ကို ဆွဲဆောင်စေတာလဲ။

အစပိုင်းမှာစာရေးသူပြောခဲ့သလိုပေါ့ ခေတ်ကြီးဟာ တိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာဓလေ့ ထိန်းသိမ်းမှုတွေဟာအားနည်းလာကျတယ်။ ပျောက်ကွယ်လာကြတယ်။ဒါပေမယ့်စာရေးသူ ရောက်ခဲ့ဖူးတဲ့စက်စက်ယိုရွာလေးမှာပျောက်ကွယ် လုနီးပါးဖြစ်နေပြီဖြစ်တဲ့မြန်မာယဉ်ကျေးမှုလေးတစ် ခုဖြစ်တဲ့ ဟိုးအရင် သူတို့ အဘိုး အဘေး လက်ထပ်ကတည်းကထိန်းသိမ်း ထားရှိလာခဲ့ကြတဲ့ ဆံပင်ပုံစံလေးတွေကိုလက်ဆင့်ကမ်း ထိန်းသိမ်း ထားပုံလေးတွေကိုတွေ့မြင်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲ့အချက် လေးကဘဲလာရောက်လည်ပတ်သူတွေကိုစိတ်ဝင် စားမှုဖြစ်စေတာပါ။

စာရေးသူကတော့ နေထိုင်ခဲ့စဉ်တစ်လျှောက်လေ့ လာခဲ့သောစက်စက်ယိုရွာရဲ့ မြန်မာရိုးရာဆံပင်ပုံစံ လေးတွေ အကြောင်းကို မျှဝေပေးချင်ပါတယ်။ စက်စက်ယိုရွာလေးမှာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတစ် ကျောင်းရှိပါတယ်။ ရွာတွေရဲ့ ဓလေ့အတိုင်း ကိုယ့်ရွာရဲ့ဘုန်းကြီးကိုရိုသေကျတယ်၊ကြောက်ကျ တယ်၊သားသမီးတွေကိုလည်း ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အပ်နှံထားကြတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ

ရွာကကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ကလေးလေးတွေ ဟာအသက်ဆယ်နှစ်ဝန်းကျင်က လေးလေးတွေကို တွေ့မြင်ခဲ့ရတယ်။ခလေးတွေရဲ့ဆံပင်ပုံစံထိန်းသိမ်းပုံတွေကိုလည်း ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်ကြီးက ဂရုတစိုက်ပြုလုပ်ထိန်းသိမ်းပေးတာတွေကိုတွေ့မြင်ခဲ့ရတယ်။ ရွာသူရွာသားတွေပြောပြချက်အရ အရင်ကဆို ဆရာတော်ကြီးမွန္တလေးသွားရင် ရွာကခလေးတွေ ဆံပင်ထိန်းသိမ်းရာမှာလိုအပ်တဲ့ ခေါင်းလျှော်ရည်၊ ဘီး၊ ဆံပင်စည်းကွင်းများကအစ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ဝယ်ယူပေးခဲ့ကြောင်း၊ မိဘများအနေနဲ့သားသမီးများဆံပင်ထုံးဖွဲ့မှုအတွက် အထူးတလည် ဂရုစိုက်စရာမလိုကြောင်း သိရှိခဲ့ရပါတယ်။

စက်စက်ယိုရွာမှာက လူဦးရေနည်းသလို ခလေးဦးရေလည်းနည်းကြတာကိုတွေ့ရှိခဲ့ရတယ်။ တစ်အိမ်မှာခလေးတစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက်သာအများဆုံးတွေ့ရတယ်။မိဘတွေမိုးလင်းထဲကအလုပ်သွားကြတယ်ဆိုရင် ခလေးတွေဟာ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို မနက်ထဲကလာပြီးဝေယျာဝိစ္စပြုလုပ်ကြ၊ဆွမ်းချိုင့်ယူကြ၊ကျောင်းမှာဘဲထမင်းစားကြ၊နေ့လည်ရောက်တော့ဘုန်းဘုန်းကယဉ်ကျေးလိမ္မာဘုရားစာတွေသင်ပေးရင်းနဲ့ ခလေးတွေဟာ တစ်ရက်လုံး ဘုန်းကြီးကျောင်းခြံထဲမှာဆော့ကစားရင်းနေကြပါတယ်။ ဧည့်သည်တွေလာလို့ ဆံရစ်ဝိုင်းနဲ့ ခလေးလေးတွေနဲ့ ဓာတ်ပုံရိုက်ချင်တယ်ဆိုရင် ခလေးတွေရွာထဲမှာရှိနေရင်တောင် ဘုန်းကြီးကျောင်း ကို အပြေးလာရတယ်။ စာရေးသူကတော့ ဒီအချက်ကို သိပ်သဘောမကျလှ ပေမယ့် သူတို့တွေကတော့ ဒါမျိုးကရိုးနေပြီလို့ သိခဲ့ရတယ်။

မြန်မာ့ “ဆံရစ်ဝိုင်းဆံပင်ပုံစံ”လို့ ပြောလိုက်ရင် ဆံပင်အပေါ်တစ်လွှာကို ခေါင်းထိပ်တည့်တည့်မှာ အထုံးလေးထုံး၊ အရှေ့ဆံမိတ်လေးချ ကျန်တဲ့ အောက်တစ်လွှာကို ချထားရတယ်။ ချထားတဲ့ ဆံပင်က နားရွက်အထက်အတိ ဝိုက်ဝိုက်လေးပေါ့။ ယနေ့ခေတ် မြို့ကြီး ပြကြီးတွေမှာ မြင်ရဖို့ဆိုတာ တော့ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဆံရစ်ဝိုင်းပုံစံ မဖြစ်ခင် ပထမဆုံး ထားရတဲ့ ဆံပင်ပုံစံကတော့ “သျှောင်ပေစူး” ပေါ့ ဆံပင်တွေကို အကုန်သားရေကွင်းလေးနဲ့ခေါင်းပေါ်မှာထောင်ထောင်လေး ချည်နှောင်ပေးကြတယ်။ များသောအားဖြင့် ဒီလိုပုံစံလေးတွေကို အသက် ငါးနှစ် ခြောက်နှစ် အရွယ်ခလေးငယ်လေးများခေါင်းပေါ်မှာ ချစ်စဖွယ် မြင်တွေ့ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထဦးဆုံး စတင်ပြီး ထားရှိကြတဲ့ ဆံပင်ပုံစံလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

သျှောင်ပေစူးပုံစံလေးကနေ အချိန်နည်းနည်း ကြာလာလို့ အပေါ်ဆံပင်ကိုစပြီး အထုံးလေးထုံးလို့လာပြီဆိုရင် ဆံရစ်ဝိုင်းပုံစံလေးကို စတင်ထားလို့ရပါပြီ။ နောက်တစ်မျိုးကတော့ **သျှောင်ဆံထုံး** ပါ များသောအားဖြင့် အမျိုးသားများ ထုံးဖွဲ့လေ့ရှိပါတယ်။ ဆံပင်များကို အားလုံးစုစည်း၍

ဦးခေါင်းထက်တွင် ဆံထုံးအကြီးကြီး ထုံးဖွဲ့သော ပုံစံမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ရွာသူ ရွာသားများရဲ့ပြောပြချက်အရ သူတို့ရွာရဲ့ ဓလေ့အရဆိုရင် အမျိုးသမီးများအတွက် ဆံပင်ထုံး ဖွဲ့ပုံ **အဆင့်(၅)ဆင့်**ရှိကြောင်းကို သိရှိခဲ့ရပါတယ်။ ဆံပင်ပုံစံ ထုံးဖွဲ့ပုံများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်လည်း မတူညီသော အဓိပ္ပာယ်များကိုလည်း သိရှိနိုင်တယ် ဟု လေ့လာခဲ့ရပါတယ်။ ပထမအဆင့် အနေဖြင့် အထက်က ရှင်းပြပြီးဖြစ်တဲ့ **သျှောင်ပေစူးပုံစံ**ကို စတင်ထားရှိရပါတယ်။သျှောင်ပေစူးကနေ ဆံပင် နည်း နည်း ရှည်လာပြီဆိုရင်တော့ **ဆံရစ်ဝိုင်းပုံစံ**ကို စတင်ထားရှိရပါပြီ သူ့ရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကျွန်မ သည် ခလေးအရွယ်လေးဘဲ ရှိပါသေးသည် ဟုအဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်ပါတယ်။

ဆံရစ်ဝိုင်းကနေ အသက်၁၄၊ ၁၅ အရွယ် ရောက် လာ တဲ့အခါမှာတော့ **ဂျပန်ထောက်ဆိုတဲ့ပုံစံ**ကို ပြောင်းလဲထားရပါတယ်။ ဂျပန်ထောက် ဆိုတာ ကတော့ ဆံရစ်ဝိုင်းကပုံစံနဲ့ ခပ်ဆင်ဆင် ပါဘဲ။ အပေါ်တစ်လွှာကိုအထုံးလေးထုံး၊ ရှေ့နဖူးပြင် အပြောင် လေးနဲ့ကျန်ဆံပင်တစ်လွှာကို ဂုတ်အတိ

ဝိုက်ဝိုက်လေးညှပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အဓိ ပ္ပာယ် ကတော့ ကျွန်မအရွယ်ရောက်လာပါ ပြီ ဒါပေမယ့်ကျွန်မကိုချစ်ရေးဆိုလို့တော့မရသေးပါတဲ့ ။

ဂျပန်ထောက်ပုံစံပြီးနောက် တစ်ဆင့်ကတော့ **ဆံထောက်** နောက်တစ်မျိုးခေါ်ကြတာကတော့ **ဗျာပါစံ** ဆိုတဲ့ပုံစံပါဘဲ။ ဗျာပါစံပုံစံကတော့ စာဖတ်သူတို့ ရင်းရင်းနှီးနှီး ကြားဖူးမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဆံပင်တစ်လွှာကို အထက်ကို ထုံးဖွဲ့ထားပြီး ကျန်ရှိနေတဲ့ တစ်လွှာကို နားရွက် အနောက်ကနေ ခွေခွေကောက်ကောက်လေး ညှပ်ထားတဲ့ ပုံစံလေးပါ။ များသောအားဖြင့် အငြိမ့်ပွဲတွေမှာ အငြိမ့်မင်းသမီးများ ဆင်ယင် ထုံးဖွဲ့လေ့ရှိတာကို တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။ ဗျာပါစံရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကျွန်မသည် အပျိုဖော်ဝင်သော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မကို ချစ်ရေးဆိုလိုလျှင် ဆိုနိုင်ပါပြီ ဟုအဓိပ္ပာယ်ရ ပါသည်။

နောက်ဆုံးအဆင့်ကတော့ အရွယ်ရောက်လို့ အိမ်ထောင်ကျပြီးသွားလျှင် အမျိုးသမီးများသည် သူတို့၏ဆံပင်များကို အကုန်တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဦးခေါင်းပေါ်တွင် ဆံထုံး ထုံးဖွဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုံစံကို **အုတ်လုံးသိမ်း ဆံပင်ပုံစံ**ဟုခေါ်ပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကျွန်မသည် လက်ထက်ပြီး သော အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မတွင် အိမ်ထောင်ရှိပါသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်သက် ရောက် ပါသည်။

အမျိုးသားများအတွက်ကတော့ သျှောင်ပေစူး၊ ဆံရစ်ဝိုင်း နှင့် သျှောင်ဆံထုံးဆိုပြီး သုံးမျိုးသာ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ကို လေ့လာခွင့် ရခဲ့ပါ သည်။ ဆံပင်ထုံးဖွဲ့ပုံများမှာလည်း အမျိုးသမီးများနှင့် ပုံစံအတူတူသာဖြစ်ပါသည်။

သူတို့ရွာ သူတို့ခလေ့မို့ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းထားကြသူများရှိသလို ခေတ်ရေစီးကြောင်း အရ ပြောင်းလဲလာသူများကိုလည်း တွေ့မြင်နေရပါတယ်။ သူတို့ရွာမှာ အရွယ်ရောက်လို့ ဆံထုံးဖြုတ်ချင်တယ်ဆိုရင် အလှူပေးပြီး ယောက်ျားလေးဆို ရှင်ပြု၊ မိန်းမလေးဆို နားသပြီးမှ ဆံထုံးဖြုတ်၊ ဆံပင်ကို ဘုန်းကြီးကျောင်း ကို လှူရတဲ့ အလေ့အထတစ်ခုကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါတယ်။ တစ်ချို့ဆိုရင် ရှင်ပြုပြီးလို့ လူဝတ်လဲပြီးရင် ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ခေတ်ပေါ်ဆံပင်ပုံစံကို ထားကြပြီး၊ တစ်ချို့ကတော့ ဆံပင်ရှည် လာအောင် ပြန်ထားပြီး သျှောင်ပြန်ထုံးကြတယ်။ ဟိုးအရင် အဘိုး၊ အဘွားတွေ ခေတ်ကဆို သေဆုံးတဲ့အထိ သျှောင်မဖြုတ်တဲ့ အဘိုး၊ အဘွားတွေကိုလည်း ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများမှ တစ်ဆင့် သိမြင်ခဲ့ရပါတယ်။ အမျိုးသားများ

ဆိုလျှင် သျှောင်ထုံးကြီးတွေ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဆေးမှင်ကြောင်တွေထိုးထားတဲ့ ပုံတွေကိုလည်း မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုမပျောက်ပျက်အောင်လူကြီးတွေမှာ လက်ဆင့်ကမ်းပေးရမယ့် တာဝန်ရှိသလို လူငယ်တွေမှာ လည်း ကိုယ့်ရိုးရာဓလေ့ ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမယ် တာဝန် အပြည့်အဝ ရှိကြောင်း ပြောကြားရင်း ကိုယ်တိုင်မြင်တွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဗဟုသုတတစ်ခုကို မျှဝေပေးလိုက်ပါတယ်။

.....*

ကျွန်တော်နဲ့ Logistics Management

ကိုလွင်(ကံဒိုင်းနယ်)

ကျွန်တော့်ဇာတိမှာ ရခိုင်ပြည် ရမ်းဗြီကျွန်းမှ ရွာလေးတရွာဖြစ်သည်။ရမ်းဗြီမြို့နဲ့ ၁၀ မိုင်ခန့်ဝေး၍ ကျောက်ဖြူမြို့နဲ့ မိုင်၃၀ခန့် ဝေးသည်။ ရမ်းဗြီကျွန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးကျွန်း ဖြစ်၍ စတုရန်း မိုင် ၅၂၀ ကျော် ရှိသည်။ ဤကျွန်းသည် စင်္ကာပူ နိုင်ငံထက် ကြီး၍ ကျောက်ဖြူမြို့ နှင့် ရမ်းဗြီမြို့ တည်ရှိရာ ကျွန်းကြီးလည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်ကို ဤကျွန်းတွင် မွေးခဲ့သည်။ ကျွန်တော့် မိဘများသည် ဒေသတွင်းက ကုန်သည် တပိုင်း၊ ဈေးသည် တပိုင်းများဖြစ်ကြသည်။ အဘိုးအဘွားများမှာ လယ်သမားများ ဖြစ်ကြသော်လည်း အဖေအမေတို့လက်ထက်တွင် ကုန်သည်ဈေးရောင်းလုပ်ငန်းကို လုံးဝ ပြောင်းလဲ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်၏ ငယ်ဘဝမိသားစု ပုံစံသည် ကျွန်တော့်အား Logistics & SCM (Supply Chain Management) နှင့် စောစောစီးစီး ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခွင့် ရခဲ့သည်။

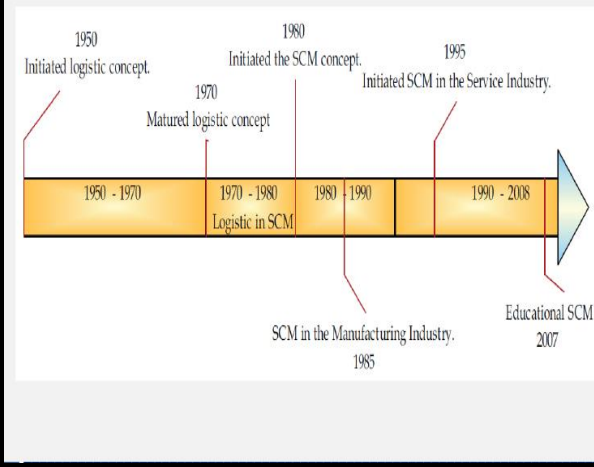
Logistics & SCM နှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် ပြောချင်ပါသည်။ လူတော်တော်များများသည် သည်ဝေါဟာရကို မသိကြပေ။ ထိုသို့ မသိကြသည်မှာ လည်း အထူးအဆန်းတော့ မဟုတ်ပေ။ ဤ စကားလုံးသည် အသစ်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၇ လောက်တွင်မှ ပညာရေး နယ်ပယ်သို့ ရောက်လာသော စီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှု ဘာသာရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်အတွင်း အမေရိကန် စစ်တပ် သည် သူ့စစ်ဆင်ရေးများအတွက် လိုအပ်သော စစ်သား၊ ရိက္ခာ၊ လက်နက်ခဲယမ်း၊ ဆေးဝါးများ ကို မဟာဗျူဟာ နည်းဗျူဟာများ ဆွဲကာ စနစ်တကျ ပို့ဆောင်၊ အသုံးပြုခြင်းမှ စတင်ကာ ဤစကားလုံး စတင်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

Oxford Dictionary တွင် Logistics ကို ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ထားပါသည်။ Logistics – 1.(- of sth) the practical organization that is needed to make a complicated plan successful when a lot of people and equipment is involved, 2.(business) the business of transporting and delivering goods, 3. the activity of moving equipment, supplies and people from military operation.

အစပိုင်းတွင် စစ်ရေးစစ်ရာတွင်သာ ဤအယူအဆများကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်း ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ပြီးသွားသော အခါ အမေရိကန် စစ်ပြန်ကြီးများ သည် ထိုအယူအဆများကို စီးပွားရေး နယ်ပယ်တွင် စတင် အသုံးပြုဖို့ ကြိုးစားလာခဲ့ကြသည်။ ဤ Logistics & Supply

Chain Management သမိုင်းကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်၍ အောက်ပါပုံသည် ခြုံငုံမိပါသည်။

1.2.1 Emergence of SCM

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် (၁၉၄၅) ပြီးသွားပြီး ၅ နှစ် အကြာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် Logistics Concept တွေ စတင်ခဲ့ရကာ ၁၉၈၅ လောက်မှာ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် ၁၉၉၅ မှာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းတွေမှာ စတင်သုံးစွဲခဲ့ကြတယ်။ ဘာသာရပ် တစ်ခုအနေနဲ့ သင်ကြားခြင်းကိုတော့ ၂၀၀၇ လောက် မှ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် စတင်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၀ နောက်ပိုင်းမှ L & SCM ကို စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဘာသာရပ်တစ်ခုအဖြစ် စတင် သင်ကြား လာခဲ့ ကြသည်။ ယူဆိုလျှင် အစိုးရဌာနတချို့၊ အပြင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများတွင်လည်း တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုနေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။

အစပိုင်းတွင် ပြောခဲ့သော ကျွန်တော်၏ ငယ်ဘဝ မိသားစု ပုံစံနှင့် L & SCM ဆက်စပ်ခဲ့ပုံကို ပြောပြချင် ပါသည်။ ကျွန်တော်အဖေသည် အိမ်ထောင်ကျပြီးနောက်ပိုင်း မိရိုးဖလာ လယ်ယာ လုပ်ငန်းကို စွန့်လွှတ်ကာ ကုန်သည်၊ ကုန်လှောင်၊ ကုန်ရောင်းလုပ်ငန်းကို ကျွန်တော်အစ်ကိုကြီး မွေးစလောက်မှ စတင်၍ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းလာခဲ့သော ကျောင်းသားဘဝတွင် ကျွန်တော့်အိမ်တွင် တနယ်လုံးကို ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချ သော (လက်လီလက်ကား) ဆိုင်ရှိနေပြီ။ အိမ်ခြံထဲတွင် ဂိုဒေါင်ရှိနေပြီ။ အလွန်ကြီး ကျယ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီး မဟုတ် သော်လည်း ဒေသထဲတွင် အတိုင်းအတာ တော်တော်များများထိ အဆင်ပြေသည်။ အဖေ သည် ဒေသထွက် သကာ၊ ပဲခေါ်၊ ငါးခြောက်၊ နေအရက် များကို ပေါ်ဦးစကာလများတွင် ဂိုဒေါင်ထဲတွင် အပြည့်လှောင်ထားတတ်ပြီး ဈေးကောင်းသော ကာလများတွင် ပြန်ရောင်းချ တတ်သည်။ ထိုမှ အမြတ်အစွန်းမြက်မြက် ရကာ အိမ်တွင်း စီးပွားရေးလည်း ကျေနပ်စရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုမျှမက ရမ်းငြို၊ ကျောက်ဖြူမြို့များမှ လူသုံးကုန်၊ စားသောက်ကုန် များကို အများအပြား ဝယ်ယူကာ မိမိနယ်တွင်လည်း ရောင်းချ၊ တခြားနယ်ဆိုင်များ ကိုလည်း ရာခိုင်နှုန်း အမြတ်ယူကာပြန်လည်ဖြန့်ဖြူးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က အဖေသည် ကျွန်တော်၏ အထင်ကြီးစရာ စီးပွားရေး ဆရာတစ်ဆူဖြစ်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော် အလယ်တန်း (၇) တန်းလောက်တွင် အဖေသည် ကျွန်တော့်ကို သူ့လုပ်ငန်းထဲမှ တချို့ ကိစ္စများကို စတင်လုပ်ကိုင်စေခဲ့သည်။ ဒေသတွင်း နယ်များကို သို့သွားကာ ရာသီထွက်ကုန်များကို စုံစမ်းစေခဲ့သည်။ တချို့ ကိစ္စများအတွက် စရံငွေ ပေးချေခြင်း၊အဖေစာရွက်စာတမ်းများသွားပေးခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းပုံစံများယူလာပေးခြင်းများလုပ်ကိုင်ခဲ့ရ သည်။ ထိုမှ တဆင့်တက်ကာ ကျောက်ဖြူ ရမ်းဗြီမြို့များကို သွားကာ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ စုံစမ်းခြင်း၊ဝယ်ယူခြင်း၊သယ်ယူပို့ ဆောင်ခြင်းများ ကို ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်စေခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ၁၀ တန်းအောင်ပြီးသောအခါအဖေစီးပွားရေး လုပ်ငန်း များ၏၉၉%ကိုကျွန်တော်လုပ်တတ်နေပြီဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို ပြန်စဉ်းစားမိသောအခါ အဖေ့ကို ကျေးဇူးတင်မဆုံး ဖြစ်မိသည်။

ကျွန်တော်သည် ၂၀၀၉ တွင် ကျောင်းပြီးခါစ နှိုင်းငံခြားထွက်သွားကာ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုမှ ၂၀၁၅ တွင် မြန်မာပြည်ကို ပြန်လာပြီး စိတ်ဝင် စားသော စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဘာသာရပ်တစ်ခု သင်ယူကာ အသက်မွေးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် L & SCM ဘာသာရပ်နှင့် ပြန်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ကျောင်းသင်တန်းများတွင် သင်ရသော အကြောင်း အရာများနှင့် အလုပ်ခွင်တွင် လုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းများကို စုစည်းပုံဖော်ကြည့်သော အခါ ငယ်ဘဝ အဖေ့ဆီတွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသော အလုပ် အခြေခံသဘောတရားများနှင့် အတူတူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်အစစအရာရာအဆင်ပြေကာ အလုပ် လုပ် ရသည်မှာလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤဘာသာရပ်နှင့်ဤနယ်ပယ်ကို မိမိ

စိတ်ဝင်စားမိသည်။ ဤဘာသာရပ်ကို သေချာ စနစ်တကျ ပြန်လေ့လာကာ သွဲ့ ဒီဂရီတစ်ခု ထပ်ယူမည်ဟုစိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားမိသည်။ ယူအချိန် တွင် ကျွန်တော်သည် Logistics Officer အနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိပါသည်။

.....*

CAREER DEVELOPMENT TOOLS

လေ့လာဖတ်ရှုသင့်သည့် စာအုပ်စာပေများ

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာ စင်တာ (ENAC) မှ ထုတ်ဝေသည့် ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်စနစ် "အနာဂတ်ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွက် စဉ်းစားချက်များ"

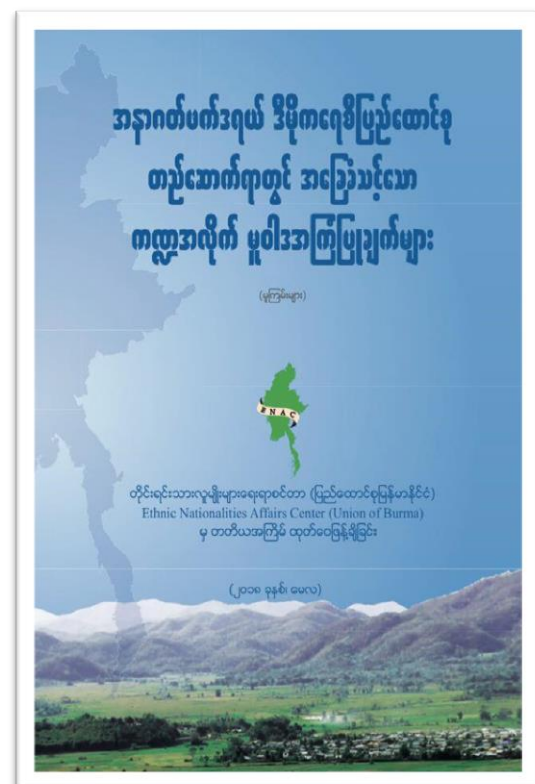
စာတမ်း အပြည့်အစုံသို့ -

ENAC_FiscalFederalismPaper_Bur

ENAC မှ တတိယအကြိမ်ထုတ်ဝေသည့် "အနာဂတ်ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရာတွင် အခြေခံသင့်သော ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒအကြံပြုချက်များ (မူကြမ်းများ)"

စာတမ်း အပြည့်အစုံသို့ -

<http://burmese.burmaenac.org/?p=731>

Scholar Institute ၏ Newsletter နှင့် ပက်သက်၍ အကြံဉာဏ်များ နှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာများအား ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

လတစ်လ၏ ၂၅ ရက်နေ့ အား နောက်ဆုံးထား၍ အောက်ဖော်ပြပါ Email သို့ လိပ်မူ၍ ပေးပို့ နိုင်ပါသည်။

အကြံဉာဏ်များ နှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာ - aungshwe121@gmail.com

Scholar Institute ၏ Newsletter သည် Scholar Institute အဖွဲ့ဝင်များ နှင့် ရုံးဝန်ထမ်းများ အတွက်သာ ဖြစ်၍ ထိုသူများထံမှ ပေးပို့ လာသော အကြံဉာဏ်များနှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာများအား လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုအပ်ပါသည်။